

Kallelse Samhällsnämndens arbetsutskott

Tid: torsdag 9 januari 2025 kl. 08:30

Plats: Östra Roten, kommunhuset i Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordning
- 4 Anmälan av jäv

Ärenden

5	Svar på motion om att effektivisera investeringsprocessen för vatten och avlopp	2024/451	Ivana Egert,
sektorchef
<i>Kl. 8.30</i>
6	Systemval om fastighetsnära insamling av förpackningar	2024/493	Ulf Nilsson,
enhetschef avfall och återvinning
<i>Kl. 8.45</i>
7	Initiativärende gällande hantering av misstänkta folkbokföringsbrott		<i>Kl. 9.00</i>
8	E-förslag: Stationer med gratis skräp-
/hundpåsar placeras ut	2024/415	Anna Berlin,
enhetschef
stadsmiljö
<i>Kl. 9.10</i>
	Kaffe		<i>Kl. 9.20</i>
9	Information om investeringsplan 2025	2024/574	Anna Berlin,
enhetschef
stadsmiljö/Patrik
Forsberg, tf
enhetschef VA/Ulf
Nilsson, enhetschef
avfall och
återvinning
<i>Kl. 9.30</i>

10	Tillsynsplan 2025 för miljöenhetens verksamhetsområde
<i>Handlingar skickas senare.</i>	2024/557	Kristian Nordström,
enhetschef bygg och miljö
<i>Kl. 10.00</i>
11	Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen 2025-2027	2024/564	Emma Bönnestig,
bygglovshandläggare
<i>Kl. 10.30</i>
12	Beslut om åtgärdsföreläggande förenat med vite på fastigheten [REDACTED]	2024/568	Emma Bönnestig
13	Beslut om byggsanktionsavgift på fastigheten [REDACTED]	2024/567	Emma Bönnestig
14	Sektorns dialog med arbetsutskottet		<i>Kl. 11.00</i>
15	Information		<i>Kl. 11.20</i>

Mona Burås (S)
Ordförande

Svar på motion om förslag på att effektivisera investeringsprocessen för vatten och avlopp

Dnr SAN 2024/451

Sammanfattning

Andreas Freiholtz (SD), Frej Dristig (SD) och Johan Sösaeter Johansson (SD) inkom 2024-09-25 med en motion med förslag om att effektivisera investeringsprocessen för vatten och avlopp genom att:

- En beredningsgrupp bildas under kommunfullmäktige i enlighet med texten i motionen dit sex politiker väljs från presidierna för kommunstyrelsen, samhällsnämnden såväl som bolagsstyrelsen för AB EdetHus,
- Reglementen med flera styrdokument justeras sådant att beredningsgruppen får de verktyg och det mandat som behövs för att arbeta i enlighet med motionens intentioner.

Fullmäktigeberedningar inrättas ofta i syfte att vitalisera fullmäktiges arbete och stärka fullmäktiges styrning och ledning. En beredningsgrupp kan aldrig ges något beslutsmandat utan enbart som beredande inför beslutsinstans. Införandet av beredningsgrupp ska också stärka uppdraget som medborgarföreträdare och folkvald, men det är inte alltid helt enkelt då beredningarnas arbete och dess uppdrag kan krocka med andra organs uppdrag.

Kommunen har etablerade berednings- och beslutsprocesser där kommunstyrelsen har en ledande roll i att bereda ärenden som går vidare till kommunfullmäktige. Detta innebär att även om fullmäktige bildar en beredningsgrupp kommer ärenden alltid att starta i ansvarig nämnd eller styrelse. En flytt av ansvaret för ovanstående frågor till kommunstyrelsen och närmare fullmäktige innebär att samhällsnämndens presidium inte behöver ingå i beredningsgruppen, utan kan fräntas ansvaret för dessa frågor. Kompetensen för VA-frågorna finns inom sektor samhälle och bör fortsatt vara knutna till samhällsnämnden. Investeringsprojekt för vatten och avlopp hanteras idag i referensgruppen för mark- och vatten, vilken skulle kunna likställas med en beredningsgrupp.

Vidare kräver motionens förslag omfattande revideringar av styrdokument, inklusive reglementen, vilket skulle innebära en betydande administrativ insats.

Mot bakgrund av ovanstående är bedömningen att förslaget om att bilda en

beredningsgrupp under kommunfullmäktige inte genomförbart. Kommunens nuvarande organisation och styrningsstruktur uppfyller redan de krav som ställs på en effektiv och lagstadgad hantering av kommunens verksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-12-20

Motion daterad 2024-09-24

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser är svåra att bedöma fullt ut. Då förslag till beslut är att avslå motionen anges inga exakta ekonomiska konsekvenser, men om ansvaret för vatten och avlopp ska flyttas från samhällsnämnden till kommunstyrelsen behöver även budgetramen överföras till kommunstyrelsen. Vid ett bifall till motionen kommer en rad åtgärder krävas med ekonomiska konsekvenser beskrivna i detalj.

Sociala konsekvenser

Beslut om bifall eller avslag av en beredningsgrupp för frågor med kommunens vatten och avlopp bedöms inte ge några sociala konsekvenser.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ivana Egert
Sektorchef
ivana.egert@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Sektorchef, Ivana Egert

Beslutet skickas för kännedom till
Kommunchef, Elisabeth Linderöth

Motion till Lilla Edets kommunfullmäktige

Effektivisera investeringsprocessen för vatten och avlopp

I Lilla Edets kommun finns det ett omedelbart behov av att utöka kapaciteten för avloppshanteringen. Detta då kommunen under många år ej levt upp till krav samt då kommunen har för planer att expandera, vilket kräver en utökad kapacitet. Denna fråga är ej ny och har hanterats inom många politiska organ under en lång tid. Skälen till att frågan hanteras inom många organ, i olika grad, har å göra med att frågan påverkas av många organ. I samhällsnämnden hanteras VA-frågor i huvudsak och det är även där under som VA-enheten är hanterad. Kommunstyrelsen hanterar plan- och exploateringsfrågor men bereder även ärenden åt Kommunfullmäktige och tenderar även att vilja lägga sig i VA-frågorna mer än så. AB EdetHus, som är det helägda kommunala fastighetsbolaget, äger mark och fastigheter som kan nyttjas av VA-enheten men är även direkt involverade i projekteringen av VA-enhetens byggnader. Vidare besitter de kompetens inom fastighetsfrågor rent generellt och finns till för att stödja kommunen.

Så som beredningen av ett delmoment kan se ut i dag sammanträder mark- och vattenreferensgruppen bestående av Samhällsnämndens presidium såväl som Kommunstyrelsens presidium där VA-enheten presenterar ett förslag till beslut. Frågan går därefter till Samhällsnämnden där presidiet ser över ärendet först, därefter diskuteras det inom Samhällsnämndens arbetsutskott och ett förslag till beslut till Samhällsnämnden läggs, kanske. Därefter diskuteras frågan i Samhällsnämnden och ett förslag till beslut till Kommunstyrelsen läggs, kanske. Kommunstyrelsens presidium gör sig medvetna om ärendet och därefter hanteras det inom Kommunstyrelsens arbetsutskott. Här kan ärendet skickas tillbaka till Samhällsnämnden för fortsatt beredning ifall Kommunstyrelsens arbetsutskott inte känner sig nöjda med något. Då hanteras det återigen av Samhällsnämndens arbetsutskott, därefter nämnden och därefter av Kommunstyrelsens arbetsutskott. När de väl finner ärendet vara tillräckligt berett skickas det med beslutsförslag, kanske, till Kommunstyrelsen som sedan skickar det med beslutsförslag, kanske, till Kommunfullmäktige – såvida inte ärendet beslutas om inom Kommunstyrelsen. Innan frågan når Kommunfullmäktige kanske representanter från AB EdetHus kommer med motförslag till bättre lösningar utifrån deras kunskap och frågan får tas om i sin helhet. Mellan alla dessa hanteringar tar det tid och processen är extremt ineffektiv.

Det finns flera skäl till att vara kritisk till denna process som att ansvarsfördelningen kring frågan är otydlig. Vidare kväver frågan andra frågor med bakgrund av dess dignitet. Till detta finns det även ett intresse av att få hanterat frågan effektivt då kommunen kan bötfällas med bakgrund av att kraven för avloppsrening ej uppfylls.

En ändring i processen behöver ske sådant att den effektiviseras samt sådant att ansvarsfördelningen förtydligas. Därför föreslår vi att en beredningsgrupp bildas direkt

under Kommunfullmäktige där frågan om utbyggnationen av Ellbo reningsverk men även tillhörande frågor kopplade till få löst situationen med kommunens vatten och avlopp bereds. Gruppen skulle bestå utav sex politiker: Kommunstyrelsens presidium, Samhällsnämndens presidium såväl som AB EdetHus bolagsstyrelses presidium. Vad gäller tjänstemän skulle en sekreterare, kommunchefen, sektorchefen för sektor samhälle, enhetschefen för VA-enheten såväl som den verkställande direktören för AB EdetHus vara ständigt kallade. Övriga relevanta individer kallas efter behov. Ärenden som bereds skulle sedan gå direkt till Kommunfullmäktige.

På detta sätt blir ärendeprocessen mer effektiv tidsmässigt men förhoppningsvis blir även besluten bättre då samtliga berörda parter bereder ärendet ihop.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

-Att en beredningsgrupp bildas under Kommunfullmäktige i enlighet med texten i motionen dit sex politiker väljs från presidierna för Kommunstyrelsen, Samhällsnämnden såväl som bolagsstyrelsen för AB EdetHus.

-Att reglementen med flera styrdokument justeras sådant att beredningsgruppen får de verktyg och det mandat som behövs för att arbeta i enlighet med motionens intentioner.

För Sverigedemokraterna

Andreas Freiholtz,
Samhällsnämndens vice ordförande

2024-09-24

Frej Dristig,
Kommunstyrelsens vice ordförande

2024-09-24

Johan Sösaeter Johansson,
AB EdetHus vice ordförande

2024-09-24

Beslut om system för fastighetsnära insamling av förpackningar i Lilla Edet

Dnr SAN 2024/493

Sammanfattning

Regeringen har beslutat om förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar (fortsättningsvis kallad förpackningsförordningen). Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2023. Förordningen innebär ett förändrat ansvar för kommunen att samla in förpackningar från och med 1 januari 2024. Därefter ska insamling på lättillgängliga platser (1 januari 2024), insamling på populära platser (1 januari 2026) samt fastighetsnära insamling (1 januari 2027) införas i kommunen.

Från 2027 ska samtliga hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar. Ett system för fastighetsnära insamling från både villor, flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter krävs för att uppfylla detta. De förpackningar som ska samlas in fastighetsnära är:

- Plastförpackningar
- Pappersförpackningar
- Metallförpackningar
- Ofärgade glasförpackningar
- Färgat glasförpackningar

Det finns tre olika system som finns tillgängliga för fastighetsnära insamling i dagsläget:

- Tvåfackskärl
- Fyrfackskärl
- Enfackskärl

Utvärdering av två respektive fyrfackssystem. Enfacksystemet är ej applicerbart då vi ej har tillgång till optisk sorteringsanläggning så den utgår i utvärderingen.

Parameter	2 fack	4 fack
Kundupplevelse	++	++
Servicenivå	+	++
Produktion	++	+
Systemflexibilitet	++	+
Fordonsflexibilitet	++	-
Ekonomi	+	+
Miljönytta	++	++
Miljöstyrning	++	+

Arbetsmiljö	+	+
Marknad /konkurrens	++	-
SUMMA	17	9

Enligt ett tidigare beslut i nämnden, SAN 2024-11-21 §109, ska villkor och kostnader utredas för att köpa tjänsten från Renova, samt utreda troligt pris om tjänsten upphandlas. Sektorn avser att återkomma med svar på denna frågeställning vid senare tillfälle, eftersom medlemskap i Renova och att köpa eller upphandla tjänster kan hanteras separat från detta ärende om vilket system vi ska använda oss av. Renova använder sig av både fyrfack och tvåfack system, och det systemet som väljs påverkar inte ett eventuellt köp av tjänst eller upphandling.

Båda systemen har liknade investeringar och i stort sett lika driftkostnader. Dock har 2 facksystemet andra fördelar jämfört med 4 facksystemet och av den anledningen föreslår sektorn ett införande av 2-fackssystemet i kommunen. För att införa ett nytt system under 2026 behöver förberedelser göras inom kort, därför är det av stor betydelse att beslut om val av system görs inom kort.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse SAN 2024/493, daterad 2024-10-27.

Dokument ”System av fastighetsnära insamling av förpackningar i Lilla Edet”, daterad 2024-10-27.

Beslut SAN 2024/493 §109, daterat 2024-11-21

Beslut SAN 2024/493 §121, daterat 2024-12-12

Ekonomiska konsekvenser

Förpackningsinsamlingen ska täckas av ersättningen från producenterna, men rest- och matavfallet ska inte ersättas. Ersättningen bedöms dock inte vara tillräcklig oavsett insamling. Fyrfacksfordon är dyrare att köpa in och behöver även mer service än konventionella sopbilar. Å andra sidan behövs det färre bilar vid fyrfacksinsamling än vid tvåfacksinsamling. Någon större skillnad i total kostnad kan därför inte antas. Att köpa in begagnade fyrfacksfordon är marknaden mycket begränsat för, däremot är marknaden för begagnade tvåfacksfordon mycket god.

Personalresurserna är i stort sett lika i båda alternativen då 4-fackfordonet är något långsammare i hantering (tömning) av kärl samt att det är tyngre kärl för övrig hantering för personalen.

Fordon

Samtliga priser är från juni- 24 och avser exklusive mervärdesskatt. Priserna är inte upphandlade priser utan framtagna av leverantörer som styckpris.

Påbyggnaden för en tvåfack kostar 1500tkr /fordon och påbyggnaden för en fyrfack kostar 2300tkr /fordon. Inköpskostnad för fordon (chassi) har vi kalkylerat med 1500tkr med en dieseldrivlina. Behovet är 4 stycken fordon vid tvåfacks lösning och 3 stycken fordon vid fyrfacks lösning.

System	2 fack	4 fack
Investering, nya fordon	6 000 000 kr	11 400 000 kr
Kapitaltjänstkostnad, nya fordon, inkl inv.	6 776 000 kr	12 874 000 kr

Befintliga fordon, tvåfack (avskrivningskostnader +ränta)	3 719 421 kr (restskuld tvåfack)	1 859 711 kr
Summa	10 495 421 kr	14 733 711 kr

Tabell 1 (ovan) Jämförelse av kostnad för inköp av nya fordon för de två föreslagna systemen

Kapitalkostnaden som påverkar utfall renhållningstaxa blir första året då systemet är på plats enligt tabell 1. Med 2 facksystem blir kapitaltjänstkostnaderna 4 238 tkr lägre än 4 facksystem.

System	2 fack	4 fack
Summa	10 495 421 kr	14 733 711 kr

Tabell 2 (ovan) Jämförelse av kapitalkostnad första året för inköp av fordon för de två föreslagna systemen

System	2 fack	4 fack
Investering, nya fordon	6 000 000 kr	11 400 000 kr
Kapitaltjänstkostnad, nya fordon, inkl inv.	6 776 000 kr	12 874 000 kr
Befintliga fordon, tvåfack (avskrivningskostnader +ränta)	3 719 421 kr (restskuld tvåfack)	1 859 711 kr
Summa	10 495 421 kr	14 733 711 kr

Tabell 1 (ovan) Jämförelse av kostnad för inköp av nya fordon för de två föreslagna systemen

Tvåfackskärl

Fraktion	Liter	Antal	Kr/styck	Investeringsutgift
Papper/plast förpackningar	240	4600	0,8 tkr	3 680 tkr
Färgat glas/Ofärgat glas förpackningar	240	4600	0,8 tkr	3 680 tkr
Påhängskärl (metall)	10	4600	0,2 tkr	920 tkr
Matavfall/restavfall	240	4600	0,8 tkr	3 680 tkr
			Kapitaltjänstkostnad	13 539 tkr

Fyrfackskärl

Fraktion	Liter	Antal	Kr/styck	Investeringsutgift
Förpackningar	370	4600	1,1 tkr	5 060 tkr
Matavfall/restavfall/förpackningar	370	4600	1,1 tkr	5 060 tkr
			Kapitaltjänstkostnad	11 456 tkr

Differens	2 083 tkr
-----------	-----------

Driftskostnad

Kostnadstyp	2 fack	4 fack	Skillnad tkr
Fordonskostnader (bränsle, service, försäkring)	4 fordon Cirka 1200 tkr	3+1 befintligt fordon Cirka 1100 tkr	Cirka 100 tkr
Personalkostnader	5 tjänster	5 tjänster	Liknande kostnad
Kärlkostnader (reparation)	Fler kärl, lägre kostnad per kärl	Färre kärl, högre kostnad per kärl	Liknande kostnad
Omlastning			Samma anläggning krävs, och därmed lika kostnad.

Sammanfattningsvis är tvåfacksystemet cirka 2 055 tkr billigare än fyrfacksystemet om man jämför inköp av fordon, kärl samt driftskostnader.

Sociala konsekvenser

Sektorn bedömer att fler kan nyttja fastighetsnära insamling med ett tvåfacksystem än med ett fyrfacksystem eftersom tvåfacksystemet är mer flexibelt.

Båda systemen är likvärdiga ur användarperspektiv och bedöms likvärdiga för personer med en funktionsvariation. På grund av de större kärnen i fyrfacksystemet kan detta medföra en försämrad tillgänglighet till de bakre kärnen.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden beslutar att:

1. Samhällsnämnden antar förslaget på tvåfacksystem som insamlingssystem för småhus samt flerbostadshus.
2. Samhällsnämnden ger sektor samhälle i uppdrag att införa det antagna insamlingssystemet innan 1 januari 2027

Ulf Nilsson
Enhetschef avfall och återvinning
ulf.nilsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Sektorchef Ivana Egert

Beslutet skickas för kännedom till
Enhetschef avfall och återvinning Ulf Nilsson

System för fastighetsnära insamling av förpackningar i Lilla Edet kommun.

Framtagen av: Anders Johansson, Ulf Nilsson

Datum: 2024-10-27

Version: 1.0

LILLA EDETS
KOMMUN

Bakgrund och syfte

Regeringen har beslutat om förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar (fortsättningsvis kallad förpackningsförordningen). Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2023. Förordningen innebär ett förändrat ansvar för kommunen att samla in förpackningar från och med 1 januari 2024. Därefter ska insamling på lättillgängliga platser (1 januari 2024), insamling på populära platser (1 januari 2026) samt fastighetsnära insamling (1 januari 2027) införas i kommunen.

Insamlingen ska finansieras av producenterna och det ska vara gratis för fastighetsägarna att få förpackningar hämtade fastighetsnära. Om ersättningen till kommunen inte täcker insamlingskostnaden för förpackningar får mellanskillnaden tas ut via avfallstaxan.

Från 2027 ska samtliga hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar. Ett system för fastighetsnära insamling från både villor, flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter krävs för att uppfylla detta. De förpackningar som ska samlas in fastighetsnära är:

- Plastförpackningar
- Pappersförpackningar
- Metallförpackningar
- Ofärgade glasförpackningar
- Färgat glasförpackningar

Det finns tre olika system som finns tillgängliga för fastighetsnära insamling i dagsläget:

- Tvåfackskärl
- Fyrfackskärl
- Enfackskärl

Alternativet Enfackskärl fungerar så att man lägger olikfärgade påsar i ett kärl med en typ av avfall per färg på påsen, som sedan eftersorteras i en anläggning. Detta alternativ är bygger då helt på tillgång till en sorteringsanläggning. Vi har i dagsläget i vår del av Sverige inte tillgång till en sådan anläggning, vilket skulle innebära långa transportsträckor, om anläggning med extra kapacitet kan lokaliseras. Att istället ha en fraktion i varje kärl skulle leda till orimligt många kärl samt många transporter. Av dessa anledningar ser verksamheten inte detta alternativ som realistiskt och kommer inte undersöka den närmare.

Alternativen Tvåfackskärl och Fyrfackskärl är båda beprövade och används av andra kommuner i vårt närområde. Denna studie ska beskriva och jämföra dessa två system samt lämna en rekommendation.

Nuläge

Avfallsverksamheten har idag två tvåfacksfordon och två enfacksfordon. Tvåfacksfordonen står för den ordinarie insamlingen av restavfall och matavfall från hushåll. Enfacksfordonen fungerar mer som komplement- och reservfordon. Viss insamling av förpackningar hos verksamheter och flerbostadshus utförs också idag av enfacksfordonen. All insamling sker av enfackskärl i olika storlekar.

Beskrivning av alternativ Tvåfackskärl

Tvåfackskärl innebär att ett kärl har två fack där två olika typer av avfall läggs, ett i varje fack. Sedan töms det kärlet av ett insamlingsfordon men två fack, där de två avfallstyperna hamnar i var sitt fack i fordonet, och sedan tippas ett material ut i taget ur fordonet på en omlastningsplats.

Ett system med tvåfackskärl kan utformas på olika sätt, olika kärlstorlekar med olika uppsättning av material. Ett exempel är utformning på följande sätt:

- Tvåfackskärl för plast- och pappersförpackningar.
- Tvåfackskärl för glasförpackningar, färgade och ofärgade.
- Tvåfackskärl för mat- och restavfall
- Behållare vid kärlet för metall.

Bildexempel på tvåfackskärl, från PWS AB. Kärlet på bilden är tre styck 240 liters kärl med två fack i varje, färgen på locken indikerar vilket avfall som ska läggas i det facket.

Det finns andra utformningar också, till exempel olika stora kärl, om ett 370 liter kärl används för plast- och pappersförpackningar till exempel så kan kärlet tömmas mindre ofta vilket minskar driftkostnaden, men tar mer plats och ser mindre enhetligt ut än om alla kärl har samma storlek.

Enfackskärl, kärl med en typ av avfall, kommer dock fortfarande behöva användas till viss del. Till exempel när ett extra kärl behövs, eller i lägenhetens soprum där större kärl med en avfallstyp i varje är mer lämpligt. Tvåfacksfordon kan användas för att tömma enfackskärl, så som sker idag.

Det är möjligt att fortsätta använda de befintliga rest- och matavfallskärnen och sedan successivt byta ut dem när de slits ut mot tvåfackskärn. Detta har en ekonomisk fördel eftersom inköpta kärn inte behöver skrotas i förtid, nackdelen är att det ser mindre enhetligt ut och de två kärnen tar mer plats än ett tvåfackskärn. I dagsläget har vi en restskuld på 1,5mnkr som härstammar från inköp av matavfallkärnen och kan vara reglerad till och med 2028. Detta innebär i praktiken att hushållen 2 st tvåfackskärn samt de befintliga rest/mat kärn. Byte av Mat/rest till de 3:e 2 fackskärnslagen sker löpande under 2028-2031 då deras livslängd är tillända.

Beskrivning av alternativ Fyrfackskärn

Fyrfackskärn innebär att ett kärn har fyra fack där fyra olika typer av avfall läggs, ett i varje fack. Sedan töms det kärnet av ett insamlingsfordon men fyra fack, där de fyra avfallstyperna hamnar i var sitt fack i fordonet, och sedan tippas ett material ut i taget ur fordonet på en omlastningsplats.

Ett system med fyrfackskärn använder två 370 liter kärn, med insamlingsmöjlighet för upp till åtta avfallstyper. Vilket avfall som är i vilket kärn kan se olika ut, men vanligt är att avfallstyper som behöver tömmas oftare läggs i ett kärn, och avfallstyper som behöver tömmas mer sällan läggs i det andra kärnet. Så att ett av kärnen töms varannan vecka, och det andra kärnet töms var fjärde vecka.

Bildexempel på fyrfackskärn, från PWS AB

Fyrfacks kärn är dock inte lämpliga överallt, till exempel soprum kommer behöva använda två- eller enfackskärn, vilket innebär att andra fordon troligtvis kommer behövas för att tömma dessa kärn. Fyrfacksfordon är också större/tyngre än tvåfacksfordon, vilket innebär att framkomligheten blir lägre som i sin tur leder till att fler kärn behöver flyttas bort från vissa fastigheter ut mot en större väg.

Jämförelse

Jämförelse mellan alternativen tvåfackskärl och fyrfackskärl.

Kundupplevelse

Erfarenhetsutbyte med andra kommuner har visat att kunder som har fastighetsnära insamling är nöjda oavsett vilket system man har.

Kundnöjdhet

Baserat på erfarenheter från kommuner som använder fyrfack- och tvåfackssystem så är användarnöjdheten liknande för båda alternativen. Tvåfacksalternativet är något mer flexibelt, med möjlighet till extra kärl och andra tömningsintervall för olika avfallstyper. Fyrfacksalternativet tar däremot lite mindre plats än tvåfacksalternativet.

Servicenivå

I systemet med fyrfackskärl samlas även tidningar och returpapper in i det åttonde facket. Då det inte är lagkrav att det ska samlas in fastighetsnära är det inte med i tvåfackssystemet. Därmed är servicenivån något lägre för tvåfackssystemet än för fyrfackssystemet. Noteras bör dock att mängderna returpapper och tidningar stadigt minskat de senaste åren med ytterligare. Om tvåfackssystemet väljs i Lilla Edet kommer returpapper och tidningar hänvisas till återvinningsstationerna eller till möjligheten att välja ett tilläggsabonnemang.

Produktion

I jämförelse med ett tvåfackssystem innebär fyrfackssystemet färre transporter till varje villa. Om man i stället tittar på ett större perspektiv som en kommunedel, innebär det dock totalt sett färre transporter eftersom fordonen kan tömma både villor, flerbostadshus och verksamheter på samma runda.

Flexibilitet i systemet

Det går inte att hitta ett system som fungerar bra för alla villor i Lilla Edet. Därför är det viktigt att välja ett system som kan modifieras för dem som behöver speciallösningar. Det kan tex handla om villor som behöver dela kärl på grund av utrymmesbrist. De kan då med tvåfackssystemet tex dela på ett mat- och restavfallskärl men ha två kärl för förpackningar av plast och papper och ett för förpackningar av färgat och ofärgat glas och metall. Hushåll med stora mängder restavfall kan ha ett separat extrakärl för detta och så vidare. Fyrfackssystemet är utifrån detta perspektiv något mindre flexibelt. Tvåfackssystemet är mer flexibelt över tid. Definitionen av vad som kommer klassas som fastighetsnära kommer troligtvis att mejslas ut under kommande år genom prövningar och domslut. Det är då viktigt att ha ett system som kan anpassas längre fram. Tänkbart är tex att alla villor inte kommer behöva ha alla förpackningsfraktionerna fastighetsnära utan några fraktioner med liten volym kanske kan hänvisas till en lättillgänglig insamlingsplats.

Flexibilitet i fordonsflottan.

I jämförelsen vad gäller fordonsflotta mellan tvåfacksbilar och fyrfacksbilar är tvåfacksbilarna en mer flexibel fordonsmodell. Fordonen kan tömma alla storlekar av singelkärll med alla fraktioner samt även tvåfackskärll. Fyrfacksfordonen kan endast tömma fyrfackskärllens insatser (små behållare som hänger invändigt i det större kärlet) i de övre facken och kärlln i de nedre. För singelkärll behövs ett annat fordon för dessa fraktioner.

Ekonomi

Förpackningsinsamlingen ska täckas av ersättningen från producenterna, men rest- och matavfallet ska inte ersättas. Ersättningen bedöms dock inte vara tillräcklig oavsett insamling. Fyrfacksfordon är dyrare att köpa in och behöver även mer service än konventionella sopbilar. Å andra sidan behövs det färre bilar vid fyrfacksinsamling än vid tvåfacksinsamling. Någon större skillnad i total kostnad kan därför inte antas.

Miljö- och klimatnytta

Oavsett system samlas fler förpackningar in när kunder erbjuds fastighetsnära insamling. Miljönyttan som genereras av att material samlas in och kan återvinnas överstiger påverkan som transportererna innebär. Det är inte någon skillnad mellan mängden förpackningar som samlas in i fyrfackssystemet jämfört med tvåfackssystemet.

Miljöstyrning

Vid ett tvåfackssystem kan en miljöstyrande taxa styra mot mer återvinning. Man kan till exempel låta extra kärll för restavfall vara en dyr tjänst medan ett extra kärll för förpackningar kan vara billigt. Man kan även styra mot avfallsminimering genom att göra det fördelaktigt att dela kärll med grannar. Det går att ha viktdebitering på kärlet med rest och matavfall. Vikten blir då på hela kärlet med båda fraktionerna varvid den miljöstyrande effekten behöver utredas. Att få separata vikter för restavfall och matavfall i kärlet är tekniskt möjligt, men bedöms idag vara praktiskt krångligt och därför förespråkas inte en sådan lösning i dagsläget.

Arbetsmiljö

Dagens kärllhämtning är bättre än att hämta avfall i säckar. Det är dock en svår arbetsmiljö med många förslitningsskador, inte minst på knän då arbetet innebär många i- och urstigningar ur bilen. Även dragning av kärll sliter på axlar och leder. Både fyrfacks- och tvåfackskärll kan utrustas med ett tredje hjul framtill som underlättar dragning av kärll. Någon större skillnad mellan hämtning av avfall i fyrfack och tvåfackskärll finns dock inte.

Marknad och konkurrens

Det är endast en tillverkare som under många år producerat alla de fyrfackspåbyggnader på fordonen som rullar i Sverige. Det är även endast en kärlltillverkare som gjort fyrfackskärll. Patentet som hindrat

andra tillverkare från att komma in på marknaden har just gått ut och troligtvis kommer fler producenteter att ge sig in på fyrfacksmarknaden. På grund av detta finns det dock i dagsläget inte så stor konkurrens på marknaden för fyrfacksinsamling. Insamling av avfall i tvåfacksbilar är vanligt och de flesta påbyggare erbjuder lösningar för tömning av tvåfackskärl. Alla kärltillverkare har tagit fram kärl som är delade i två fack

Sammanfattning parametrar

Nedan summeras samtliga parametrar som används i jämförelsen mellan de två jämförda systemen. Utifrån en helhetssyn förordar enheten ett tvåfackssystem.

Parameter	2 fack	4 fack
Kundupplevelse	++	++
Service nivå	+	++
Produktion	++	+
Systemflexibilitet	++	+
Fordonsflexibilitet	++	-
Ekonomi	+	+
Miljönytta	++	++
Miljöstyrning	++	+
Arbetsmiljö	+	+
Marknad /konkurrens	++	-
SUMMA	17	9

Investeringar

Det krävs investeringar i fordon, kärl, utsättning av kärl samt omlastningsplats för att insamling av förpackningar fastighetsnära ska fungera.

Omlastningsplats är kostnadsneutral, eftersom den behövs för båda systemalternativen.

Fyrfacksfordon är dyrare att köpa in och behöver även mer service än konventionella sopbilar. Å andra sidan behövs det färre bilar vid fyrfacksinsamling än vid tvåfacksinsamling. Någon större skillnad i total kostnad kan därför inte antas. Att köpa in begagnade fyrfacksfordon är marknaden mycket begränsat för, däremot är marknaden för begagnade tvåfacksfordon mycket god.

Det krävs fler 2-fackskärl än 4-fackskärl, men 4-fackskärl är dyrare per styck än 2-fackskärl. Vilket ger en liknande totalkostnad för båda alternativen.

Kommuner i närområdet

Samtliga kommuner in Göteborgsregionen och övriga kommuner i närområdet har beslutat eller lutar åt att införa insamling med Fyrfackskärl, Tvåfackskärl eller en kombination av dem.

Nedan visar vilket system kommunerna i vårt närområde valt för förpackningsinsamling:

Tvåfackssystem	Fyrfackssystem
Göteborg	Möln dal
Ale	Alingsås
Tjörn	Stenungsund
	Kungälv
	Trollhättan
	Vänersborg
	Uddevalla

Sektorns bedömning

I jämförelsen av de olika insamlingssystemen är tvåfackssystemet det system som bäst uppfyller sektorns krav på ett effektivt och flexibelt system som också uppfyller lagstiftningen. Detta tillsammans med att man i samband med införandet av tvåfackssystemet kan avvakta med att byta ut restavfall samt matavfall kärlet till de är helt avskrivna och deras förväntade livslängd har uppnåtts vilket infaller under perioden 2030-2032.

Sektorn föreslår således att vi inför tvåfackssystemet i Lilla Edets kommun.

Samhällsnämnden protokoll 2024-11-21

§ 109

Systemval om fastighetsnära insamling av förpackningar

Dnr SAN 2024/493

Sammanfattning

Regeringen har beslutat om förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar (fortsättningsvis kallad förpackningsförordningen). Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2023. Förordningen innebär ett förändrat ansvar för kommunen att samla in förpackningar från och med 1 januari 2024. Därefter ska insamling på lättillgängliga platser (1 januari 2024), insamling på populära platser (1 januari 2026) samt fastighetsnära insamling (1 januari 2027) införas i kommunen.

Från 2027 ska samtliga hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar. Ett system för fastighetsnära insamling från både villor, flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter krävs för att uppfylla detta. De förpackningar som ska samlas in fastighetsnära är:

- Plastförpackningar
- Pappersförpackningar
- Metallförpackningar
- Ofärgade glasförpackningar
- Färgat glasförpackningar

Det finns tre olika system som finns tillgängliga för fastighetsnära insamling i dagsläget:

- Tvåfackskärl
- Fyrfackskärl
- Enfackskärl

Utvärdering av två respektive fyrfacksystem. Enfacksystemet är ej applicerbart då vi ej har tillgång till optisk sorteringsanläggning så den utgår i utvärderingen.

Parameter	2 fack	4 fack
Kundupplevelse	++	++
Servicenivå	+	++
Produktion	++	+
Systemflexibilitet	++	+
Fordonsflexibilitet	++	-
Ekonomi	+	+

Samhällsnämnden protokoll 2024-11-21

Miljönytta	++	++
Miljöstyrning	++	+
Arbetsmiljö	+	+
Marknad /konkurrens	++	-
SUMMA	17	9

Båda systemen har liknade investeringar och i stort sett lika driftkostnader. Dock har 2 fackssystemet andra fördelar jämfört med 4 fackssystemet. Därför föreslår förvaltningen att Lilla Edet inför 2 fackssystemet i kommunen.

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens arbetsutskott § 117/2024

Tjänsteskrivelse SAN 2024/493, daterad 2024-10-27

Dokument ”System av fastighetsnära insamling av förpackningar i Lilla Edet”, daterad 2024-10-27

Ekonomiska konsekvenser

Förpackningsinsamlingen ska täckas av ersättningen från producenterna, men rest- och matavfallet ska inte ersättas. Ersättningen bedöms dock inte vara tillräcklig oavsett insamling. Fyrfacksfordon är dyrare att köpa in och behöver även mer service än konventionella sopbilar. Å andra sidan behövs det färre bilar vid fyrfacksinsamling än vid tvåfacksinsamling. Någon större skillnad i total kostnad kan därför inte antas. Att köpa in begagnade fyrfacksfordon är marknaden mycket begränsat för, däremot är marknaden för begagnade tvåfacksfordon mycket god.

Personalresurserna är i stort sett lika i båda alternativen då 4-fackfordonet är något långsammare i hantering (tömning) av kärl samt att det är tyngre kärl för övrig hantering för personalen.

Sociala konsekvenser

Förvaltningen bedömer att fler kan nyttja fastighetsnära insamling med ett tvåfacksystem än med ett fyrfacksystem eftersom tvåfacksystemet är mer flexibelt. Båda systemen är likvärdiga ur användarperspektiv och bedöms likvärdiga för personer med en funktionsvariation. På grund av de större kärlen i fyrfackssystemet kan detta medföra en försämrad tillgänglighet till de bakre kärlen.

Ajournering kl. 10.30-10.40

Yrkande

Jörgen Andersson (C) yrkar att ärendet återremitteras för att utreda villkor och kostnader för att köpa tjänsten från Renova. Även utreda troligt pris om tjänsten upphandlas.

Samhällsnämnden protokoll 2024-11-21

Beslutsgång

Ordföranden frågar nämnden om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag och finner att samhällsnämnden beslutar att återremittera ärendet.

Beslut

Ärendet återremitteras för att utreda villkor och kostnader för att köpa tjänsten från Renova. Även utreda troligt pris om tjänsten upphandlas.

Protokollsanteckning

Andreas Freiholtz (SD) tillåts att lämna en protokollsanteckning.

Andreas Freiholtz (SD) inkom med följande protokollsanteckning 2024-11-25:
Detta ärende har beretts av samhällsnämndens beredande arbetsutskott där Jörgen Andersson (C) var närvarande. Under beredningen lyftes inga synpunkter från honom om att ekonomiska aspekter bör informeras om på en djupare nivå än den som visades under arbetsutskottets sammanträdet. Han lyfte inte heller några förslag om att nämnden borde utreda alternativet om att köpa tjänster från Renova under arbetsutskottets sammanträde.

Trots detta föreslog Jörgen Andersson (C) att informationsärendet borde återremitteras under samhällsnämndens sammanträde med uppdraget att utreda ekonomiska konsekvenser av att köpa tjänsten av Renova.

Denna hantering av ärenden som bereds i arbetsutskottet är anmärkningsvärd då den innebär fördröjningar av efterföljande beslut. Vidare är den anmärkningsvärd då den innebär att det beredande arbetsutskottet inte uppfyller sitt syfte, vilket är att bereda ärenden inför nämnden. Konsekvenserna av att hantera ärenden på detta vis blir att arbetsutskottets inte uppfyller sitt syfte samtidigt som det leder till ökade kostnader till följd av att sektorn får försämrade förutsättningar att genomföra behövliga verksamhetsändringar.

Detta är ej första gången som styret, med Jörgen Andersson (C) i spetsen, väljer att frångå sitt ansvar i det beredande arbetsutskottet och det lär ej bli den sista gången heller. Således blir denna hantering av arbetsutskottet även ett underlag inför kommande politiska omorganisationer. Med det sagt är uppdraget som föreslås relevant för samhällsnämnden, varav Sverigedemokraterna valde att gå med på förslaget om återremiss.

Förhoppningsvis kommer den styrande majoriteten komma till insikt om att denna ärendehantering ej är hållbar, varav de vid framtida beredningar är mer pålästa och har förberedda förslag som de är redo att lägga.

LILLA EDETS
KOMMUN

Samhällsnämnden protokoll 2024-11-21

Beslutet expedieras till
Ivana Egert sektorchef samhälle

Beslutet skickas för kännedom till
Ulf Nilsson enhetschef avfall och återvinning

Samhällsnämnden protokoll 2024-12-12

§ 121

Val av insamlingssystem för förpackningar i Lilla Edet kommun

Dnr SAN 2024/493

Sammanfattning

Regeringen har beslutat om förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar (fortsättningsvis kallad förpackningsförordningen). Förordningen trädde i kraft den 1 januari 2023. Förordningen innebär ett förändrat ansvar för kommunen att samla in förpackningar från och med 1 januari 2024. Därefter ska insamling på lättillgängliga platser (1 januari 2024), insamling på populära platser (1 januari 2026) samt fastighetsnära insamling (1 januari 2027) införas i kommunen.

Från 2027 ska samtliga hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar. Ett system för fastighetsnära insamling från både villor, flerbostadshus och samlokaliserade verksamheter krävs för att uppfylla detta. De förpackningar som ska samlas in fastighetsnära är:

- Plastförpackningar
- Pappersförpackningar
- Metallförpackningar
- Ofärgade glasförpackningar
- Färgat glasförpackningar

Det finns tre olika system som finns tillgängliga för fastighetsnära insamling i dagsläget:

- Tvåfackskärl
- Fyrfackskärl
- Enfackskärl

Utvärdering av två respektive fyrfacksystem. Enfacksystemet är ej applicerbart då vi ej har tillgång till optisk sorteringsanläggning så den utgår i utvärderingen.

Parameter	2 fack	4 fack
Kundupplevelse	++	++
Servicenivå	+	++
Produktion	++	+
Systemflexibilitet	++	+
Fordonsflexibilitet	++	-
Ekonomi	+	+

Samhällsnämnden protokoll 2024-12-12

Miljönytta	++	++
Miljöstyrning	++	+
Arbetsmiljö	+	+
Marknad /konkurrens	++	-
SUMMA	17	9

Båda systemen har liknade investeringar och i stort sett lika driftkostnader. Dock har 2 facksystemet andra fördelar jämfört med 4 facksystemet. Därför föreslår förvaltningen att Lilla Edet inför 2 fackssystemet i kommunen.

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens arbetsutskott § 130/2024

Tjänsteskrivelse SAN 2024/493, daterad 2024-11-13

Dokument ”System av fastighetsnära insamling av förpackningar i Lilla Edet”, daterad 2024-10-27

Ekonomiska konsekvenser

Förpackningsinsamlingen ska täckas av ersättningen från producenterna, men rest- och matavfallet ska inte ersättas. Ersättningen bedöms dock inte vara tillräcklig oavsett insamling. Fyrfacksfordon är dyrare att köpa in och behöver även mer service än konventionella sopbilar. Å andra sidan behövs det färre bilar vid fyrfacksinsamling än vid tvåfacksinsamling. Någon större skillnad i total kostnad kan därför inte antas. Att köpa in begagnade fyrfacksfordon är marknaden mycket begränsat för, däremot är marknaden för begagnade tvåfacksfordon mycket god.

Personalresurserna är i stort sett lika i båda alternativen då 4-fackfordonet är något långsammare i hantering (tömning) av kärl samt att det är tyngre kärl för övrig hantering för personalen.

Fordon

Samtliga priser är från juni- 24 och avser exklusive mervärdesskatt. Priserna är inte upphandlade priser utan framtagna av leverantörer som styckpris.

Påbyggnaden för en tvåfack kostar 1500tkr /fordon och påbyggnaden för en fyrfack kostar 2300tkr /fordon. Inköpskostnad för fordon (chassi) har vi kalkylerat med 1500tkr med en dieseldrivlina. Behovet är 4 stycken fordon vid tvåfack lösning, 3 stycken fordon vid fyrfack lösning.

System	2 fack	4 fack
Investering, nya fordon	6 000 000 kr	11 400 000 kr

Samhällsnämnden protokoll 2024-12-12

Kapitaltjänstkostnad, nya fordon, inkl inv.	6 776 000 kr	12 874 000 kr
Befintliga fordon, tvåfack (avskrivningskostnader +ränta)	3 719 421 kr (restskuld tvåfack)	1 859 711 kr
Summa	10 495 421 kr	14 733 711 kr

Tabell 1 (ovan) Jämförelse av kostnad för inköp av nya fordon för de två föreslagna systemen

Kapitalkostnaden som påverkar utfall renhållningstaxa blir första året då systemet är på plats enligt tabell 1. Med 2 facksystem blir kapitaltjänstkostnaderna cirka 4 238 tkr lägre än 4 facksystem.

System	2 fack	4 fack
Summa	10 495 421 kr	14 733 711 kr

Tabell 2 (ovan) Jämförelse av kapitalkostnad första året för inköp av fordon för de två föreslagna systemen

Tvåfackskärl

Fraktion	Liter	Antal	Kr/styck	Investeringsutgift
Papper/plast förpackningar	240	4600	0,8 tkr	3 680 tkr
Färgat glas/Ofärgat glas förpackningar	240	4600	0,8 tkr	3 680 tkr
Påhängskärl (metall)	10	4600	0,2 tkr	920 tkr
Matavfall/restavfall	240	4600	0,8 tkr	3 680 tkr
			Kapitaltjänstkostnad	13 539 tkr

Fyrfackskärl

Fraktion	Liter	Antal	Kr/styck	Investeringsutgift
Förpackningar	370	4600	1,1 tkr	5 060 tkr
Matavfall/restavfall/förpackningar	370	4600	1,1 tkr	5 060 tkr
			Kapitaltjänstkostnad	11 456 tkr

Differens	2 083 tkr
-----------	-----------

Samhällsnämnden protokoll 2024-12-12

Driftskostnad

Kostnadstyp	2 fack	4 fack	Skillnad tkr
Fordonskostnader (bränsle, service, försäkring)	4 fordon Cirka 1200 tkr	3+1 befintligt fordon Cirka 1100 tkr	Cirka 100 tkr
Personalkostnader	5 tjänster	5 tjänster	Liknande kostnad
Kärlkostnader (reparation)	Fler kärl, lägre kostnad per kärl	Färre kärl, högre kostnad per kärl	Liknande kostnad
Omlastning			Samma anläggning krävs, och därmed lika kostnad.

Sammanfattningsvis är tvåfacksystemet cirka 2 055 tkr billigare än fyrfacksystemet om man jämför inköp av fordon, kärl samt driftskostnader.

Sociala konsekvenser

Förvaltningen bedömer att fler kan nyttja fastighetsnära insamling med ett tvåfacksystem än med ett fyrfacksystem eftersom tvåfacksystemet är mer flexibelt. Båda systemen är likvärdiga ur användarperspektiv och bedöms likvärdiga för personer med en funktionsvariation. På grund av de större kärnen i fyrpackssystemet kan detta medföra en försämrad tillgänglighet till de bakre kärnen

Yrkanden

Andreas Freiholtz (SD) yrkar

- Avslag på arbetsutskottets förslag.
- Samhällsnämnden antar förslaget på tvåfacksystem som insamlingssystem för småhus samt flerbostadshus.
- Samhällsnämnden ger sektor samhälle i uppdrag att införa det antagna insamlingssystemet innan 1 januari 2027.

Jörgen Andersson (C) yrkar avslag på Andreas Freiholtz (SD) yrkande och bifall till arbetsutskottets förslag.

Christian Lindeman (M) yrkar bifall till Jörgen Anderssons (C) förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att samhällsnämnden bifaller Jörgen Anderssons (C) förslag.

LILLA EDETS
KOMMUN

Samhällsnämnden protokoll 2024-12-12

Beslut

Samhällsnämnden beslutar att anteckna informationen.

Reservation

Andreas Freiholtz (SD), Lorentz Lindell (SD), Niclas Ahlberg (SD), Daniel Martinsson (SD) och Stefan Larsson (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag enligt bilaga.

Beslutet expedieras till

Ivana Egert, sektorchef samhälle

Beslutet skickas för kännedom till

Ulf Nilsson, enhetschef avfall och återvinning

Initiativärende

Samhällsnämnden

Hantering av potentiella brott mot folkbokföringslagen

Samhällsnämnden tillhandahåller tjänster som slamhantering, hämtning av sopor, hantering av vatten och avlopp. De som har dessa tjänster är inte nödvändigtvis folkbokförda i Lilla Edets kommun. Vad händer ifall sektorn misstänker att en abonnent spenderar merparten av sin tid i Lilla Edets kommun, utifrån vilka tjänster denne har, samtidigt som abonnenten inte är folkbokförd i kommunen?

Efter att avfallsenheten tagit över den administrativa delen av hanteringen av slamtömning hos kommunens abonnenter har det uppdragats att ett hundratal abonnenter har andra tjänster som sophämtning som de inte betalar för. Dessa är enligt utsago inte folkbokförda inom Lilla Edets kommun. Detta har lett till att fler abonnenter nu faktureras korrekt, till skillnad från innan, och att kostnaderna fördelas mer rättvist inom avfallskollektivet. Frågorna som uppstår till följd av detta blir då:

- Finns det misstankar om att dessa abonnenter som är folkbokförda på annan plats faktiskt spenderar majoriteten av sin dygnsvila i Lilla Edets kommun och därmed borde vara folkbokförda här?
- Finns det ytterligare tjänster som abonnenterna inte betalar för och hur fungerar samarbetet mellan avgiftskollektiven?
- Har sektorn rutiner för misstänkta brott mot folkbokföringslagen? Personer som lever i Lilla Edets kommun men som är folkbokförda på annan plats innebär uteblivna skatteintäkter för kommunen.

Samhällsnämnden behöver få reda på hur sektorn arbetar med dessa frågor. Dessa frågor berör flera enheter inom sektorn och ett formellt samarbete mellan dessa vore lämpligt för att förebygga att information fastnar på en enhet utan att nå en annan. Det vill säga att man arbetar i stuprör. Vidare vore det rimligt att sektorn har en rutin för hantering av potentiella brott mot folkbokföringslagen, ifall det inte redan finns.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

-Att sektor samhälle får i uppdrag att redovisa inför nämnden om hur hantering av misstänkta folkbokföringsbrott utförs.

-Att sektor samhälle får i uppdrag att informera samhällsnämnden om befintliga rutiner för hantering av abonnenter som inte betalar för sina tjänster samt om den samverkan som sker kring detta inom sektorn mellan enheterna.

-Att sektor samhälle får i uppdrag att presentera förslag på förbättringsåtgärder där behov identifieras.

För Sverigedemokraterna Lilla Edet

Andreas Freiholtz

2024-12-16

E-förslag: Möjligheten att placera ut gratis skräp-/hundpåsar

Dnr SAN 2024/415

Sammanfattning

I början av 2024 inkom ett medborgarförslag om att införa stationer med gratis skräp-/hundpåsar. Då förslaget fick tillräckligt många röster skickades ärendet till Stadsmiljöenheten som handlagt ärendet.

Sammanfattningen av medborgarförslaget lyder: *TiksPac miljöstationer med gratis skräp-/hundpåsar placeras ut i kommunen på strategiska platser som till exempel promenadstråk, parker, badplatser och andra områden där många människor är i rörelse. Miljöstationerna inbjuder alla som passerar att ta en gratis påse och hjälpa till att hålla rent.*

Underlaget till denna skrivelse grundar sig på intervjuer med det aktuella företaget samt med representanter från Trollhättans Stad samt Uddevalla, Ale, och Vänersborgs kommuner. Handläggare har själva varit och tittat på en station och ett urval av kommunens företagare har hörts.

Det aktuella företaget har som affärsidé att sälja reklamplats på en skylt där man kan plocka åt sig gratis skräp-/hundpåsar. Plastpåsarna var från början tillverkade av biologiskt nedbrytbar plast men problem med att de klibbade ihop har fått företaget att gå över till plastpåsar av återvunnen plast som inte förmultnar.

Referenskommunerna var av olika uppfattning avseende konceptet. Majoriteten ansåg att konceptet fungerade. Någon var mycket kritisk då det kom in många klagomål så fort en station hade slut på påsar. De upplevde också problem med att stationerna ”tömdes” på påsar, det vill säga att någon enstaka individ tog alla påsar. De tillfrågade kommunerna var överens om att det enbart är hundägare som nyttar påsar och att de inte användes för att plocka skräp.

Egen erfarenhet är att påsar är svåra att dra ut ur sina behållare, vilket troligtvis gör att personer med svagare grepp inte kan använda konceptet.

Enligt protokoll från företagscentrum 2022 samt ytterligare mailkontakt med ett urval företagare 2024 har det framkommit att majoriteten av företagarna inte är intresserade av att införa konceptet med gratis avfallspåsar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-11-04.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunens kostnader inskränker sig initialt till att tillhandahålla en lämplig stolpe. De flesta kommuner som har detta koncept betalar även för en större eller mindre reklamplats om 7-15 000 kr/plats och år. Därtill tillkommer arbetskostnader för tillsyn, påfyllning och beställning av påsar samt i förekommande fall klottersanering. Om en hållare går sönder tar företaget kostnaden för hållaren medan kommunen står för arbetet.

Sociala konsekvenser

Hundägare är skyldiga att plocka upp efter sin hund. Det innebär indirekt att de bör ha med sig någon form av påse när de går ut. Alla kan dock någon gång glömma att få med sig påsen. Frågan är dock vad som händer om folk vänjer sig vid att det finns plastpåsar på ett visst ställe och en dag är de slut. Hur gör hundägaren då?

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden beslutar att inte införa gratis avfallspåsar och därmed avslå e-förslaget.

Göran Åberg
Ingenjör
goran.berg@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Enhetschef stadsmiljö Anna Berlin

Information om investeringsprojekt 2025 stadsmiljö, VA och avfall-/återvinning

Dnr SAN 2024/574

Sammanfattning

Enhetscheferna för respektive verksamhet informerar om de planerade investeringsprojekten som upptas i nämndens Verksamhetsplan och budget 2025 sidan 18-21.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-12-20.

Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenserna får olika utfall beroende av projekt.

Sociala konsekvenser

Konsekvenserna får olika utfall beroende av projekt.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Anna Berlin
Enhetschef
anna.berlin@lillaedet.se

Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen 2025-2027

Dnr SAN 2024/564

Sammanfattning

Samhällsnämnden föreslås besluta om en uppdaterad tillsynsplan för de kommande tre åren, fram till 2027. Sedan 2018 planeras tillsynen enligt plan- och bygglagen årsvis genom uppdatering av tillsynsplanen. Tillsynsplanen redovisar behov, vilka prioriteringar som ska göras samt vilka resurser som finns.

Nämnden ansvarar för att regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsarbetet samt säkerställa att alla tillsynsärenden handläggs effektivt och rättssäkert.

Bygglövsenheten presenterar *Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen för Lilla Edets kommun 2025–2027*

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-12-18

Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen för Lilla Edets kommun 2025–2027

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för tillsynen uppskattas till cirka 250 000 kr och finansieras dels av byggsanktionsavgifter, dels av skattemedel. Utrymme för tillsynsarbetet finns inom budgeten för 2025.

Sociala konsekvenser

Tillsynsområdet enkelt avhjälpta hinder bidrar till att ge alla möjlighet att delta i samhället vilket är positivt ur ett socialt perspektiv.

Genom att avhjälpa brister i underhåll av byggnader och städa upp ovårdade tomter ökas på sikt människors välbefinnande och fler känner stolthet för det samhället man lever och verkar i. På längre sikt bidrar det sannolikt till ett bättre välmående i befolkningen.

Bakgrund

Samhällsnämnden ansvarar enligt lag och reglemente för tillsynen enligt plan- och bygglagen.

Tillsynen ska bidra till att demokratiskt beslutade lagar och bestämmelser följs och tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner och på samma sätt i hela landet. Det är viktigt för det allmännas förtroende att byggnadsnämnderna i landet lever upp till sitt ansvar.

Samhällsnämnden är skyldig att regelbundet följa upp och utvärdera sitt tillsynsarbete. (8 kap 8 § plan- och byggförordningen). Tillsynen i Lilla Edet planeras årsvis genom

justering av tillsynsplanen som utgör behovsbedömning, prioriteringar och resursåtgång.

Följande tillsynsområden föreslås ligga i fokus under 2025:

- Inkomna klagomål.
- Uppmärksammade fel och brister i samband med handläggning.
- Uppföljning av lov och startbesked som gått ut 2024 och går ut under 2025.
- Uppföljning av OVK.
- Tillsyn utmed del av väg 2000 mellan Låcktorp och Dunnevalla.

Antalet tillsynstimmar ökar till 420 timmar från planerade 310 timmar 2024. Detta kan säkerställas i och med att en nyligen anställd handläggare börjar sin tjänst i januari 2025. Därutöver görs en del administrativt arbete av bygglovsenhetens administratör och enhetschefen har en stödjande roll.

När resursbrist uppstår föreslås följande prioriteringar ske i tillsynsärendena:

1. När det föreligger risk för människors hälsa och säkerhet.
2. När bristen kan ge stora miljömässiga och/eller ekonomiska konsekvenser för samhället eller enskild.
3. Enkelt avhjälpna hinder.
4. Äldst först.

Bygglovsenheten har en framarbetad rutin för tillsynsärenden och strävar efter att kontinuerligt och skyndsamt handlägga och driva pågående tillsynsärende fram till beslut och avslut.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antar *Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen för Lilla Edets kommun 2025–2027*.

Emma Bönnevig
Bygglovshandläggare
emma.bonnestig@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Enhetschef miljö och bygg Kristian Nordström

Tillsynsplan enligt plan- och bygglagen för Lilla Edets kommun

2025–2027

Framtagen av: Bygglövsenheten

Diarienummer: SAN 2024/564

Antagen: 2025-01-23

LILLA EDETS
KOMMUN

Inledning

Detta är tillsynsplanen för samhällsnämndens ansvar enligt plan- och bygglagen.

Målet med tillsynen är att tillse att den byggda miljön uppfyller samhällets krav på att byggnadsverk, att tomter och allmänna platser underhålls och sköts så att värden bevaras samt att olägenheter och olycksrisker inte uppkommer. Vidare innefattar tillsynen säkerställandet av att de byggnadsverk som uppförs eller ändras har de tillstånd som krävs och att samhällets lagar och regler följs.

Tillsyn inom plan- och bygglagens tillämpningsområde ska medverka till att demokratiskt beslutade lagar och bestämmelser följs och tillämpas i enlighet med lagstiftarens intentioner på samma sätt i hela landet. Det är viktigt för det allmännas förtroende att byggnadsnämnderna i landet lever upp till sitt ansvar.

I Lilla Edets kommun är det från och med den 1 januari 2021 samhällsnämnden som ansvarar för tillsynen enligt plan- och bygglagen enligt nämndens reglemente.

Innehåll	
Inledning	1
Tillsyn.....	4
Utföra tillsyn.....	4
Bevaka	4
Utreda.....	4
Ingripa.....	4
Tillsynsområden	4
Tillsyn över byggnadsåtgärd (TBUL)	4
Syfte.....	5
Mål.....	5
Aktiviteter.....	5
Lekplatser (TLEK).....	5
Syfte.....	5
Mål.....	5
Aktiviteter.....	5
Olovligt byggande (TBY).....	5
Syfte.....	6
Mål.....	6
Aktiviteter.....	6
Bristande underhåll (TOF).....	6
Syfte.....	6
Mål.....	6
Aktivitet	7
Enkelt avhjälpna hinder - tillgänglighet (THIN)	7
Syfte.....	7
Mål.....	7
Aktivitet	7
Obligatorisk ventilationskontroll, OVK (TOVK)	7
Syfte.....	8
Mål.....	8
Aktiviteter.....	8
Hissar och andra motordrivna anordningar (THISS)	8
Syfte.....	8
Mål.....	8
Aktiviteter.....	8

Tillsynsplaner och behovsutredning.....	9
Tabell 1. Öppna ärenden	9
Uppföljning av 2024.....	9
Förutsättningar för 2025	10
Resurser 2025	10
Tabell 2. Timmar tillsynshandläggning	10
Tillsynsplan 2025.....	10
Uppstarten till ett tillsynsärende.....	11
Uppföljning och fortsatt tillsynsarbete.....	11
Tabell 4 Uppskattad tid per tillsynsområde 2024.....	11
Tillsynsplan 2026.....	12
Tabell 5 Uppskattad tid per tillsynsområde 2026.....	12
Tillsynsplan 2027.....	12
Tabell 6 Uppskattad tid per tillsynsområde 2027.....	13

Tillsyn

Målet med samhällsnämndens tillsyn är att:

- se till att den byggda miljön uppfyller samhällets krav
- se till att byggnadsverk, tomter och allmänna platser underhålls och sköts så att värden bevaras samt att olägenheter och olycksrisker inte uppkommer
- säkerställa att byggnadsverk som uppförs och ändras har de tillstånd som krävs och att samhällets lagar och regler följs

Utföra tillsyn

Bevaka

Samhällsnämnden ska bevaka att samhällets krav är uppfyllda. Tillsynen planeras årsvis genom en tillsynsplan som visar behovsbedömning, prioriteringar och resursåtgång.

En byggnadsnämnd är skyldig att regelbundet följa upp och utvärdera sitt tillsynsarbete.

En tillsynsmyndighet ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsarbetet.

8 kap. 8 § plan- och byggförordningen (PBF)

Utreda

Så fort det finns misstanke att det förekommer förseelser inom tillsynsområdet ska ett tillsynsärende påbörjas omgående. Utredningen ska visa på om det förekommer en förseelse eller inte och ska avslutas med beslut om ett ingripande eller att avsluta ärendet. Ärendet ska diarieföras.

En byggnadsnämnd har ingen laglig möjlighet att avstå från att utreda om en förseelse skett.

En tillsynsmyndighet ska pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

11 kap 5 § plan- och bygglagen (PBL)

Ingripa

Ett ingripande innebär en påföljd för den som utfört en förseelse eller den som gynnas av den. Påföljd innebär att utföraren ska rätta till förseelsen med eller utan byggsanktionsavgift och vite. Ingripandet avslutas med beslut om att rättelsen är utförd eller att byggsanktionsavgiften är betald.

Tillsynsområden

Tillsyn över byggnadsåtgärd (TBUL)

Byggnadsnämnden har ansvar för att under byggprocessen ha tillsyn över att byggherren tar sitt ansvar och följer gällande lagar, förordningar, föreskrifter och beslut rörande byggande, rivning och markarbeten. Byggherrens ansvar gäller även om själva åtgärden inte kräver lov eller anmälan.

Ingripande från byggnadsnämnden som kan bli aktuella är; arbetet påbörjats utan startbesked, byggnaden tas i bruk utan slutbesked, att kontrollplanen inte följs, arbetet avviker mot lovet,

slutbesked kan inte ges, ett tekniskt egenskapskrav inte uppfylls eller en kontrollansvarig som åsidosätter sina skyldigheter.

Syfte

Tillsynen bidrar till en god bebyggd miljö genom att säkerställa att nya och byggnadsverk som ändras har de tillstånd som krävs och uppfyller de krav som framgår av våra lagar och byggregler.

Mål

- Följa upp byggnadsnämndens beslut och därmed stärka lagen och säkerställa våra byggregler.

Aktiviteter

- Årligen följa upp beslut om lov och startbesked och ärendena inom angiven tidsfrist.

Lekplatser (TLEK)

I plan- och bygglagen finns krav som berör anläggandet, ändring och underhåll av en lekplats. Av störst betydelse har kraven; säkerhet vid användning och tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga. På lekplatser kan det finnas både byggnader som till exempel små och enklare hus för lek och anläggningar som till exempel gungor, rutschkanor och klätterställningar som berörs av lagstiftningen. Det är viktigt att en lekplats underhålls så att dess tekniska egenskaper i huvudsak bevaras och att den fyller sitt ändamål. Marken ska vara tillgänglig och anordnas så att risken för olycksfall begränsas.

Syfte

Att säkerställa att alla lekplatser är säkra, tillgänglig och utformade så att olyckor begränsas.

Mål

- Att undvika att onödiga olyckor sker på kommunala och privata lekplatser.

Aktiviteter

- Att skyndsamt utreda klagomål och fatta beslut i ärendet.

Olovligt byggande (TBY)

Tillståndspliktiga åtgärder ska ha de tillstånd som krävs innan de utförs. Byggregler och kontrollplaner ska följas under byggprojekten och det ska finnas förutsättningar för att utfärda slutbesked.

Svartbygge är ofta den folkliga benämningen för att bygga utan bygglov. Vid ett ingripande är det samhällsnämnden som har bevisbördan. Tillsynen gäller utöver byggnader även anläggningar, skyltar och ljusanordningar.

Om en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov, marklov eller anmälan har utförts utan tillstånd ska samhällsnämnden i de flesta fall ta ut en byggsanktionsavgift. Byggsanktionsavgift ska även tas ut när någon påbörjar ett arbete utan startbesked eller tar ett byggnadsverk i bruk utan slutbesked. Byggsanktionsavgift kan inte tas ut om samhällsnämnden inte gett den som byggt olovligt möjligheten att yttra sig inom fem år efter överträdelsen.

Preskriptionstiden för rättelseföreläggande vid olovligt byggande är tio år. Tioårsregeln gäller inte när någon ändrat en bostadslägenhet till ett väsentligt annat ändamål.

Förvanskningsförbudet skyddar byggnader som är särskilt värdefulla ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Förvanskning avser förändringar av karaktärsdrag eller egenskaper som utgör byggnadens kulturvärden, på ett sådant sätt att ett av dessa värden förstörs helt eller delvis. Det gäller både invändiga och yttre ändringar och oavsett om bygglov krävs eller inte. Skyddet gäller även bebyggelsemiljöer.

En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på:

- 1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,*
- 2. tomter i de avseende som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,*
- 3. allmänna platser, och*
- 4. bebyggelseområden.*

8 kap. 13 § PBL

Syfte

Tillsynen bidrar till en god bebyggd miljö genom att säkerställa att nya och byggnadsverk som ändras har de tillstånd som krävs och uppfyller de krav som framgår av våra lagar och byggregler.

Mål

- Handlägga inkomna klagomål effektivt och rättssäkert.

Aktiviteter

- Att skyndsamt utreda klagomål och fatta beslut i ärenden.

Bristande underhåll (TOF)

Byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att utformningen och de tekniska egenskaperna bevaras. Det innebär att byggnadstekniskt underhåll ska ske så att byggnaden bibehåller de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om till exempel bärförmåga, säkerhet vid användning och vid brand, skydd med hänsyn till hälsa och lämplighet för det avsedda ändamålet.

Tomter, allmänna platser och andra byggnadsverk än byggnader ska underhållas och skötas så att risk för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen och trafiken inte uppkommer. Tomter ska underhållas och skötas oavsett om den är bebyggd eller inte.

Syfte

Verka för att den bebyggda miljön ska vara säker samt estetiskt tilltalande för allmänheten.

Mål

- Minska andelen ovårdade hus, tomter, allmänna platser och anläggningar för att på sikt göra kommunen mer attraktiv.

Aktivitet

- Att skyndsamt utreda klagomål och fatta beslut i ärenden.

Enkelt avhjälpna hinder - tillgänglighet (THIN)

Enkelt avhjälpna hinder på allmän plats och i publika lokaler ska åtgärdas.

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet i lokaler dit allmänheter har tillträde samt på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.

Vad gäller kravet att en byggnad ska vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler dit allmänheten har tillträde trots första stycket alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.

8 kap. 2 § andra stycket PBL

Det som gäller i fråga om tomter enligt 8 kap. 9 – 11 §§ ska i skälig utsträckning tillämpas också på allmänna platser och på områden för andra anläggningar än byggnader dock att personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga ska kunna använda platser eller området i den utsträckning som följer av föreskrifter meddelande med stöd av denna lag.

8 kap. 12 § första stycket PBL

Syfte

Att göra det möjligt för alla att kunna vara delaktiga i samhället. Det är en fråga om jämställdhet och rättvisa.

Mål

- Att göra alla publika platser såsom torg och lekplatser och publika lokaler såsom affärer, skolor, restauranger och biograf tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar.

Aktivitet

- Att skyndsamt utreda klagomål och fatta beslut i ärenden.

Obligatorisk ventilationskontroll, OVK (TOVK)

Det är fastighetsägaren, oavsett vem som använder byggnaden, som är ansvarig för att en OVK görs. Samhällsnämnden ska se till att fastighetsägaren tar sitt ansvar och att återkommande besiktning enligt Boverkets föreskrifter görs. Vid en OVK ska det kontrolleras att ventilationssystemets funktion och egenskaper i huvudsak överensstämmer med de föreskrifter som gällde när systemet togs i bruk. Har en omfattande ombyggnation utförts av ventilationssystemet gäller föreskrifterna som gällde vid ombyggnadsåret. OVK utförs för att säkerställa ett tillfredsställande inomhusklimat i byggnader. Dessutom ska det undersökas vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra energihushållningen i ventilationssystemet och som inte medför ett försämrat inomhusklimat.

Syfte

Att ha en god tillsyn av OVK då ventilationen är väsentlig för en god inommiljö och för byggnadens livslängd. Bristande ventilation kan leda till en ökning av allergier, astma samt nedsatt prestationsförmåga för de som vistas i lokalerna.

Mål

- God inomhusmiljö i samtliga byggnader i kommunen.

Aktiviteter

- Att ajourhålla byggnadsnämndens upprättade OVK- register.
- Förelägga med vite om kontrollen inte är godkänd.

Hissar och andra motordrivna anordningar (THISS)

Besiktning av hissar och andra motordrivna anordningar ska utföras inom ett bestämt intervall och ska visa på godkänd funktion. Det är fastighetsägaren som är skyldiga att se till att hissen besiktigas i tid. Samhällsnämnden ska se till att fastighetsägaren tar sitt ansvar. Fastighetsägaren ska se till att det finns en giltig och väl synlig besiktningsskylt i varje hiss. På skylten ska det framgå sistadatum för när hissen måste besiktigas nästa gång. Alla hissar ska besiktigas en gång om året.

Tillsynen omfattar även motordrivna anordningar, bostadsanpassningshissar och vissa motordrivna portar mm.

Syfte

Att säkerställa att hissar och motordrivna anordningar är säkra att använda.

Mål

- Att skydda människor från olyckor vid hissfärd genom att ajourhålla byggnadsnämndens upprättade hissregister.

Aktiviteter

- Att skyndsamt fatta beslut för att säkerställa hissens funktion när brister rapporteras in.

Tillsynsplaner och behovsutredning

Tabell 1 redovisar antalet öppna och pågående tillsynsärenden samt antalet avslutade tillsynsärenden under förra och förgående år. Antalet ärenden utgör ett underlag till behovsutredningen som ligger till grund för kommande års tillsynsplan.

Tabell 1. Öppna ärenden

Tillsynsområde	Öppna ärenden 2024-12-17	Avslutade ärenden 2024	Avslutande ärenden 2023
Tillsyn uppföljning av bygglov (TUBL)	2	0	
Tillsyn lekplatser (TLEK)	1	0	
Tillsyn olovligt byggande (TBY)	27	6	12
Tillsyn ovårdade fastighet (TOF)	28	10	3
Tillsyn enkelt avhjälpa hinder (THIN)	0	0	
Tillsyn OVK (TOVK)	30	1	6
Tillsyn hiss/ motordriven anläggning (THISS)	9		2
Totalt antal ärenden	112	17 (2)	23

Uppföljning av 2024

Tillsynsarbetet har under året påverkats av personalens ändrade sysselsättningsgrad och sjukdom. Några få enstaka äldre ärenden har varit mycket tidskrävande. Det har tagit mycket tid för ny handläggare att läsa in sig i ärenden, ombesiktiga och kommunicera. Handläggningen har under hösten flutit på bättre.

Tillsynsplanen för 2024 har delvis följts. Uppföljningen av utgående lov och startbesked 2024 har endast delvis hunnits med. OVK-tillsynen har löpande uppdaterats. Tillsynen utmed väg 2000 mellan Läcktorp och Dunnevalla har inte skett, däremot har en till två fastigheter utmed vägen noteras som "stökiga" vid besiktningar i området. Något utskick till fastighetsägare som berörs av kravet att anordna laddpunkt senast 1 januari 2025 har inte skett. Antalet berörda fastighetsägaren bedöms vara få, och flera har tillgodosett kravet på eget initiativ.

Resursbrist har uppstått under året och tillsynsärendena har behövts prioriteras utifrån prioriteringsordningen som fastställdes i tillsynsplanen för 2024. Ärenden med risk för människors hälsa och säkerhet har prioriterats. Prioriteringen har främst berört klagomål på olovligt boende och ej godkända hissar. Därefter har ärenden med beslut följts upp. Därutöver har även en geografisk prioritering gjorts, vilket medfört att ett mindre antal nyare ärenden har hanterats i samband med andra besiktningar i ett särskilt geografiskt område.

Under 2024 upprättades 64 nya tillsynsärenden enligt listan nedan:

1. Tillsyn över ovårdad fastighet: 17 stycken

2. Tillsyn efter uppföljning av bygglov: 2 stycken
3. Tillsyn över hissar: 7 stycken
4. Tillsyn över OVK: 30 stycken
5. Tillsyn över olovligt byggande: 7 stycken
6. Tillsyn över lekplats: 1 stycken

Bygglovsenhetens handläggare har totalt lagt ner cirka 335 timmar på tillsyn (ej inräknat tillsynstid för administration och chef) under året 2024, vilket är fler timmar än de beräknade totalt 310 timmarna i tillsynsplanen för 2024.

Förutsättningar för 2025

Det upprättades fler ärenden än vad som avslutades under 2024, därmed byggdes tillsynsskulden från 2023 på ytterligare. Detta sker samtidigt som antalet lovärenden och ansökningar om förhandsbesked minskat. Antalet bygglov, förhandsbesked och anmälningar förväntas ligga kvar på en låg nivå under 2025, i alla fall under de första 6 månaderna. De faktiska antalet timmar som lades ner på tillsyn under 2024 var cirka 400 (inkluderar tillsynshandläggning, administration och chef). Det är 90 timmar mer än vad tillsynsplanen för 2024 angav. Därmed bedöms det rimligt att utöka tillsynstimmarna 2025, något som även motiveras av bygglovsenheten förstärks med en ny handläggare.

Resurser 2025

Under 2025 kommer personalförändringar ske på grund av pensionering i april 2025 och nyrekrytering. I början av januari 2025 börjar en ny bygglovshandläggare på 100 %. Handläggaren har någon erfarenhet av tillsynshandläggning. Bygglovsenhetens mest rutinerade tillsynshandläggare, som även har mest erfarenhet och kunskap om den tekniska bygglovsprocessen, har valt att gå ner i tjänst till 50 %. Tjänstepersonen kommer därför i huvudsak att arbeta med prövning av bygglov och startbesked.

Tillsynshandläggningen kommer fördelas mellan de två kvarvarande tjänstepersonerna. Arbetsfördelningen får diskuteras när den nya handläggaren är på plats i början av året, men kan i grova drag ser ut enligt tabell 2.

Tabell 2. Timmar tillsynshandläggning

Tjänst	Total sysselsättningsgrad i timmar per år	Procent tillsynshandläggning	Timmar tillsynshandläggning
Administratör	1 000 (100%)	5%	50
Chef	400 (40%)	2%	20
Bygglovshandläggare 1	1000 (100 %)	15 %	150
Bygglovshandläggare 2	500 (50 %)	0 %	0
Bygglovshandläggare 3	800 (80 %)	25 %	200
	3 700 h		420 h

Tillsynsplan 2025

Under år 2025 ska bygglovsenheten arbeta med följande tillsynsärenden:

- Inkomna klagomål.
- Uppmärksammade fel och brister i samband med handläggning.

- Uppföljning av lov och startbesked som gått ut 2024 och går ut under 2025.
- Uppföljning av OVK.
- Tillsyn utmed del av väg 2000 mellan Läcktorp och Dunnevilla.

Om resursbrist uppstår under året gäller följande prioriteringsordning.

1. När det föreligger risk för människors hälsa och säkerhet.
2. När bristen kan ge stora miljömässiga och/eller ekonomiska konsekvenser för samhället eller enskild.
3. Enkelt avhjälpna hinder.
4. Äldst först.

Det bedöms inte rimligt att följa upp den nya lagen som träder i kraft 1 januari 2025 avseende krav på laddpunkt för elfordon som berör visa fastigheter. Fastigheterna som berörs är få och det finns ett egenintresse att anordna laddpunkt till personal och kunder då allt flera i samhället kör elbil. Det förebyggande tillsynsarbetet rörande denna lagparagraf var även lågt prioriterat i 2024 års tillsynsplan.

Uppstarten till ett tillsynsärende

De flesta tillsynsärenden upprättas utifrån klagomål som inkommer från allmänheten. Samhällsnämnden kan inte avstå från att utreda de klagomål som inkommer. Det är samhällsnämnden ansvar att bevisa att en felaktighet har utförts.

Tillsynsärenden upprättas även när en tjänsteman i sitt arbete, såsom vid prövning av lov eller vid uppföljning av samhällsnämndens beslut uppmärksammar någon felaktighet. I enstaka ärenden är det politiken själva som initierar ett ärende. Den planerade tillsynen utmed väg 2000 är ett sådant tillsynsärende.

Uppföljning och fortsatt tillsynsarbete

Under det kommande året kommer bygglovsenheten att fortsätta sitt tillsynsarbete enligt sin framarbetade rutin i tio steg, se bild 1. Bygglovsenheten kommer som tidigare år fortsätta följa upp OVK-ärenden och äldre ärenden vars tidsfrist har eller håller på att gå ut.

2022 inkom några tillsynsärenden inom området enkelt avhjälpna hinder. Dessa ärenden bör hanteras under året då de möjliggör allas rätt att kunna delta och vara delaktiga i samhället. Enkla hinder i den allmänna miljön bör åtgärdas under året. Bygglovsenheten förutsåg att den påbörjad tillsynskuld från 2023 skulle komma att byggas på under 2024 vilket stämde.

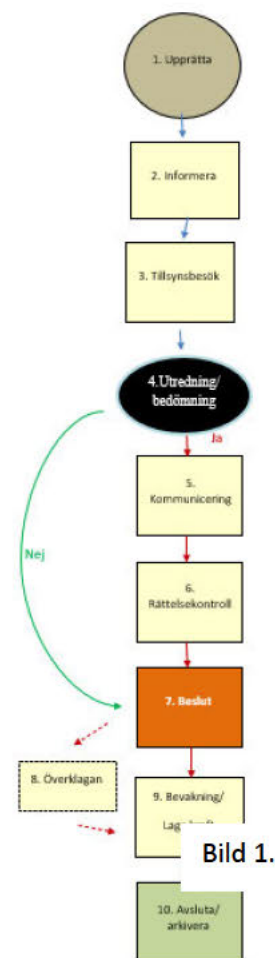

Bild 1.

Tabell 4 Uppskattad tid per tillsynsområde 2024

Tillsynsområde	Vad behöver göras	Uppskattad tid	Anmärkning
Tillsyn uppföljning av bygglov (TUBL)	Utreda och besluta	60	
Tillsyn lekplatser (TLEK)	Utreda och besluta	0	Kommunala lekplatser besiktigas regelbundet av Stadsmiljö.

Tillsyn olovligt byggande (TBY)	Utreda och besluta	100	
Tillsyn ovårdade fastighet (TOF)	Utreda och besluta	110	
Tillsyn enkelt avhjälpa hinder (THIN)	Utreda och besluta	80	
Tillsyn OVK (TOVK)	Ajourhålla register Följa upp OVK-protokoll	60	
Tillsyn hiss/ motordriven anläggning (THISS)	Ajourhålla register. Utreda och besluta	10	
Totalt antal timmar		420 h	

Tillsynsplan 2026

Antal tillsynsärenden bedöms ligga kvar eller öka 2026. Inarbetade rutiner, färre tidskrävande projekt som ÖP-arbete med mera och digitalisering kan bidra till att ingen ytterligare tillsynsskuld byggs upp. Det är dock osäkert hur byggbranschen utvecklas. Ny antagna detaljplaner i Lödöse kan medföra fler lovärenden, vilket kan påverka tillsynstimmarna.

Antalet tillsynstimmor ligger kvar från 2025, 420 h. De fördelas och prioriteras likt 2025.

Tabell 5 Uppskattad tid per tillsynsområde 2026

Tillsynsområde	Vad behöver göras	Uppskattad tid	Anmärkning
Tillsyn uppföljning av bygglov (TUBL)	Utreda och besluta	60	
Tillsyn lekplatser (TLEK)	Utreda och besluta	0	Kommunala lekplatser besiktigas regelbundet av Stadsmiljö.
Tillsyn olovligt byggande (TBY)	Utreda och besluta	100	
Tillsyn ovårdade fastighet (TOF)	Utreda och besluta	110	
Tillsyn enkelt avhjälpa hinder (THIN)	Utreda och besluta	80	
Tillsyn OVK (TOVK)	Ajourhålla register Följa upp OVK-protokoll	60	
Tillsyn hiss/ motordriven anläggning (THISS)	Ajourhålla register. Utreda och besluta	10	
Totalt antal timmar		420 h	

Tillsynsplan 2027

Byggbranschen har nu förhoppningsvis återhämtat sig och byggnation pågår av nya bostadshus och skola i Lödöse. Samtidigt kan noteras att med aktiv tillsyn minskar inte tillsynsärendena utan snarare ökar. Färre förväntas bygga utan lov och startbesked eftersom medvetenheten om risken att bli

påkommen ökar när kontinuerlig tillsyn bedrivs. Samtidigt ökar antalet klagomål på ovårdade byggnader och tomter, när resultat av klagomålen börjar synas i samhället. Det gör att antalet nya tillsynsärenden inte bedöms minska, samtidigt som flera äldre ärenden behöver följas upp. De uppskattade antalet tillsynstimmor justeras utifrån dessa scenarier. Mer än en halvtjänst bedöms kunna läggas på tillsyn, och därför utökas tillsynstimmorna till 500 h.

Tabell 6 Uppskattad tid per tillsynsområde 2027

Tillsynsområde	Vad behöver göras	Uppskattad tid	Anmärkning
Tillsyn uppföljning av bygglov (TUBL)	Utreda och besluta	100	
Tillsyn lekplatser (TLEK)	Utreda och besluta	0	Kommunala lekplatser besiktigas regelbundet av Stadsmiljö.
Tillsyn olovligt byggande (TBY)	Utreda och besluta	125	
Tillsyn ovårdade fastighet (TOF)	Utreda och besluta	175	
Tillsyn enkelt avhjälpa hinder (THIN)	Utreda och besluta	30	
Tillsyn OVK (TOVK)	Ajourhålla register Följa upp OVK-protokoll	60	
Tillsyn hiss/ motordriven anläggning (THISS)	Ajourhålla register. Utreda och besluta	10	
Totalt antal timmar		500	

Åtgärdsföreläggande gällande ovårdad allmän plats på fastigheten [REDACTED]

Dnr MB-2020-1010

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Fastighetsägaren till [REDACTED], [REDACTED] föreläggs att senast nio månader från det att beslutet fått laga kraft utföra nedan beskrivna åtgärder inom båtupplagets område, som framgår av flygbilden nedan.

1. Plocka bort två båtmaster i den nordvästra delen av området. De vilar på en blå fackverksställning (se bild 1 i bilaga som tillhör beslutet).
2. Plocka bort två gröna båtformar till ett båtdäck i den västra delen av området (se bild 2 i bilagan som tillhör beslutet).
3. Demontera ner ett båthus av plåt i mitten av området (se bild 3 i bilagan som tillhör beslutet).
4. Plocka bort en blå segelbåt med ett lejon på skrovet (Tre kronor) i östra delen av området (se bild 4 i bilagan som tillhör beslutet).
5. Plocka bort segelbåt på ställning/vagn med vitt och blått skrov i södra delen av området (se bild 5 i bilagan som tillhör beslutet).
6. Plocka bort segelbåt med vitt skrov och blå rand på blå vagn i östra delen av området (se bild 6 i bilagan som tillhör beslutet).
7. Plocka bort husvagn med registreringsskylt [REDACTED] och demontera plasttak i den västra delen av området (se bild 7 i bilagan som tillhör beslutet).
8. Plocka bort blå kran i mitten av området (se bild 8 i bilagan som tillhör beslutet).
9. Plocka bort motorbåt med blått och vitt skrov (Sue Ellen) i södra delen av området (se bild 9 i bilagan som tillhör beslutet).
10. Plocka bort mast i gräset i den norra delen av området (se bild 10 i bilagan som tillhör beslutet).
11. Plocka bort mast i gräset i den västra delen av området (se bild 11 i bilagan som tillhör beslutet).
12. Plocka bort vit fartygscontainer i den västra delen av området (se bild 12 i bilagan som tillhör beslutet).
13. Plocka bort grova kättingar, delar av en demonterad fartygscontainer, järnbalkar, betongplint, plåtcylinder med mera i den östra delen av området (se bild 13 i bilagan som tillhör beslutet).
14. Plocka bort blått specialfordon för bred last av märket Hammar i mitten av området (se bild 14 i bilagan som tillhör beslutet).

15. Plocka bort container fylld med skrot i södra delen av området (se bild 15 i bilagan som tillhör beslutet).
16. Plocka bort betongblock med rep, stuprör, presenning, grov kätting, vattenrör av plast och vajer i den västra delen av området (se bild 16 i bilagan som tillhör beslutet).
17. Plocka bort blå, mindre båt i gräset i den västra delen av området (se bild 17 i bilagan som tillhör beslutet).
18. Plocka bort trämast och gult dräneringsrör i gräset i den västra delen av området (se bild 18 i bilagan som tillhör beslutet).
19. Plocka bort gul traktor (grävmaskin) och släp () med rivningsmaterial, bland annat röd takplåt i den mittersta och södra delen av området (se bild 19 i bilagan som tillhör beslutet).
20. Plocka bort blå fartygscontainer i den södra delen av området (se bild 20 i bilagan som tillhör beslutet).
21. Plocka bort röd traktor av märket VOLVO () i den östra delen av området (se bild 21 i bilagan som tillhör beslutet).
22. Plocka bort vita båtformar intill väg i östra delen av området (se bild 22 i bilagan som tillhör beslutet).
23. Plocka ner de nordöstra delarna av stängslet som inhägnar den allmänna platsmarken.

Föreläggandet förenas med ett vite om 200 000 kronor ifall AB EdetHus inte har utfört åtgärderna inom ovan angiven tid.

Handling som tillhör beslutet

- Bilaga, *Anteckning efter tillsynsbesök*, dnr MB-2020-1010-25

Beslutsunderlag

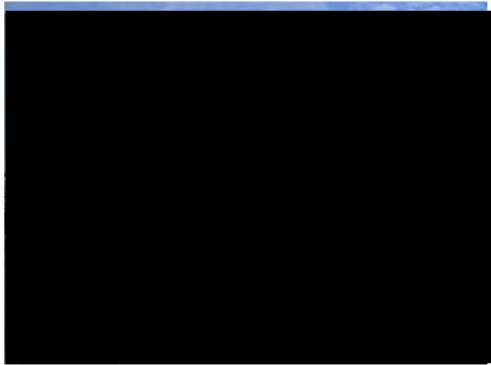
- Orienteringskarta
- Anmälan, dnr MB-2020-1010-1
- Tjänsteskrivelse daterad 2024-12-18

Sammanfattning av ärendet

I oktober 2020 upprättas tillsynsärendet på uppdrag av samhällsnämndens vice ordförande. Flera byggnader hade noterats på parkmarken norr om före detta Lödöse varv.

Platsen besiktigades och det konstaterades att ett båtupplag med flera byggnader, båtar och lösa föremål hade etablerats på platsen. Verksamheten saknar bygglov. Bygglov bedöms inte kunna ges i efterhand eftersom verksamheten strider mot markanvändningen i gällande detaljplan (allmän platsmark för park/plantering). Platsen tycks aldrig ha iordningställts till park eller plantering. Trots det ska platsen vara tillgänglig och möjlig att nyttja av allmänheten, då den utgör allmän platsmark. Platsen ligger i direkt anslutning till ett industriområde med flera olika verksamheter. Industriområdet och delar av den allmänna platsmarken är inhägnad och nås via en låst grind.

Allmän platsmark ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen inte uppstår. Båtupplaget består av byggnadsverk, byggnader, uppställda båtar, fordon och lösa föremål. Delar av upplaget har funnit på platsen i flera år. Bristande underhåll av byggnader, fordon och föremål gör att upplaget upplevs som skräpigt och bortglömt. I det höga gräset som omger platsen ligger lösa föremål som är svåra att upptäcka. Det föreligger risk att snubbla eller trampa på något olämpligt föremål. Båtar och andra föremål som legat oskyddade från väder och vind en längre tid ger ett ovårdat intryck. I marken finns antydning att vätskor har läckt och löst material ligger utspritt i området. Det samlade intrycket är båtupplaget är en olägenhet för omgivningen och medför en begränsning i allmänhetens möjlighet att vistas på platsen som upplevs privat. Den allmänna platsen uppvisar inte det skick och vård som lagen kräver och därför finns skäl för samhällsnämnden att på nytt förelägga fastighetsägaren, som har rådighet över marken, att vidta åtgärder för att få bort upplaget enligt 11 kap. 19 § PBL.

Fotografi hösten 2024 över båtupplaget.

Beskrivning av ärendet

I oktober 2020 upprättas tillsynsärendet på uppdrag av samhällsnämndens vice ordförande. Flera byggnader hade noterats på parkmarken norr om före detta Lödöse varv. Platsen besiktigades och det konstaterades att ett båtupplag hade etablerats på platsen efter 2009. Båtupplaget ligger i direkt anslutning till ett industriområde med flera olika verksamheter. Industriområdet och delar av den allmänna platsmarken är inhägnad och nås via en låst grind.

Kommunicering

Inför beslutet har fastighetsägaren getts möjlighet att ta del av förvaltningens beslutsförslag och beretts möjlighet att inkomma med synpunkter. Inga synpunkter har inkommit. Under telefonsamtal med AB EdetHus den 21 november 2024 framkom att arrendatorn som driver båtupplaget ska vara avflyttad senast den 30 januari 2025. Arrendatorn har bett om att få till midsommar på sig att avyttra båtupplaget. Ett nytt föreläggande kan verka som ett påtryckningsmedel för att flytten ska komma till stånd. Stängslet som delvis inhägnar den allmänna platsmarken fanns när AB EdetHus köpte fastigheten. Att flytta stängslet till industriområdet norra gräns ses som möjligt.

Vid telefonsamtal med arrendatorns son den 26 november 2024 framkom att man nu har tillgång till en ny plats för båtupplaget på Orust. Den nya platsen håller på att iordningställas. Arrendatorn avser att flytta båtupplaget under våren 2025. Båtarna kommer sjösättas och seglas till den nya platsen. Fordon såsom kranar med mera kommer köras på trailer från platsen. Verksamheten har helt upphört på platsen, nu pågår endast demontering av båthus, upprensning och åtgärder för att förbereda flytten. Båtupplaget enligt sonen vara borta till midsommar och därefter ska ytan återställas.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL ska byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i PBL.

8 kap. 15 § PBL: En tomt ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen och för trafiken inte uppkommer. Om det på tomten finns en anordning som är avsedd att uppfylla kraven i 9 §, ska den i skäligen utsträckning hållas i sådant skick att den fyller sitt ändamål.

Lekplatser och fasta anordningar på lekplatser ska underhållas så att risken för olycksfall begränsas.

Byggnadsnämnden får besluta att det ska planteras på tomten och att befintlig växtlighet på tomten ska bevaras, om det behövs för att uppfylla kraven i första stycket.

8 kap. 16 § PBL: Det som gäller i fråga om vård och skötsel av en tomt enligt 15 § ska i skäligen utsträckning också tillämpas på allmänna platser och på områden för andra anläggningar än byggnader.

11 kap. 19 § PBL: Om en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande).

Förelägganden om att avhjälpa ett sådant hinder som avses i 8 kap. 2 § andra stycket eller 8 kap. 12 § andra stycket ska riktas mot den som har rådighet över hindret. Om inte annat visas ska det anses vara ägaren av byggnaden respektive den allmänna platsens huvudman.

11 kap. 24 § PBL: Byggnadsnämnden får förelägga ägaren av ett byggnadsverk att anordna stängsel kring det, om byggnadsverket har brister som kan äventyra säkerheten för dem som uppehåller sig i eller i närheten av det. *Lag (2022:909)*.

8 kap. 15 § PBL: En tomt ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas.

8 kap. 16 § PBL: Det som gäller i fråga om vård och skötsel av en tomt enligt 15 § ska i skäligen utsträckning också tillämpas på allmänna platser

11 kap. 37 § PBL: Ett föreläggande enligt 19 § får förenas med vite.

Bygglösenhetens bedömning

Utredningen som gjorts visar att ett oreglerat båtupplag har etablerats på platsen efter 2009. Båtupplaget består av båtar, främst segelbåtar men även en motorbåt och en eka förekommer, fordon såsom kranbilar och traktorer, en husvagn överbyggd med tak, ett båthus av plåt, fartygscontainrar och löst utsprida båtdelar såsom master och båtformar samt andra föremål såsom hängrännor, dräneringsrör, plåtar, betongplintar, kättingar, vajrar med mera

Hösten 2008 (ärende MB-2008-1094) ansökte Lödöse Varv Näringspark AB om bygglov för ett tillfälligt upplag där båtupplaget idag finns. Av ansökan framgår inte

vad upplaget skulle bestå av eller hur länge upplaget avsågs ligga på platsen. Ansökan avslutades 2012 utan att ha prövats. Bygglövsenheten konstaterar att det saknas bygglov för det aktuella båtupplaget.

Båtupplaget ligger i huvudsak på fastigheten [REDACTED] men berör även fastigheten [REDACTED]. De två fastigheterna ligger mellan Göteborgsvägen och Göta älv i Lödöse. Fastigheten [REDACTED] den södra av de två fastigheterna, ligger inom före detta Lödöse varvsområde. Det tidigare varvsområdet är numera ett industriområde. Inom industriområdet finns flera företag och verksamheter etablerade. Fastigheten [REDACTED] gränsar till industriområdet i norr.

För fastigheterna gäller byggnadsplan för Lödöse samhälle med aktnummer 15-STY-1212 som beslutades den 19 januari 1955. Enligt planen ska fastigheten [REDACTED] användas för mark och plantering i anslutning till varvsområdet, medan [REDACTED] utgör industrimark.

Enligt 8 kap. 15 och 16 §§ PBL om vård och skötsel av en allmän plats, ska området hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen inte uppstår. Ett stängsel avhåller idag allmänheten från att komma till platsen vilket även begränsar tillgängligheten till Göta älv. Det finns goda skäl till att hålla industriområdet inhägnat, men den allmänna naturmarken norr om industriområdet bör tillgängliggöras vilket enkelt kan ske genom flytt av staketet utmed den östra fastighetsgränsen till industriområdet norra gräns.

Göta Älv tjänar nedströms som vattentäkt åt Ale, Kungälv samt Göteborgs kommun. Upplaget som placerats direkt på oexploaterad naturmark i anslutning till Göta Älv är planstridig samt olämpligt med hänsyn till naturvärdena på platsen och risken för utsläpp av olja eller andra kemikalier i älven.

Då tidigare föreläggande inte har följts förenas föreläggandet med ett vite vars syfte är att motverka eventuellt motstånd till att följa samhällsnämndens beslut. Vitesbeloppet sätts till 200 000 kronor, vilket bedöms vara något mer än vad det kostar att ta bort båtupplaget.

Upplysningar

- Beslutet går att överklaga, se bifogad överklaganhänvisning.

Emma Bönnestig
Bygglövshandläggare

Beslut skickas till:
Lantmäteriet Fastighetsinskrivning, 761 80 Norrtälje
[REDACTED]

Beslut delges:
[REDACTED]

Beslut om byggsanktionsavgift på fastigheten [REDACTED]

Dnr MB-2023-395

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Ägaren till fastigheten [REDACTED], [REDACTED] påförs en byggsanktionsavgift om 42 860 kronor för att utan startbesked ha påbörjat tillbyggnad av förråds- och verkstadsbyggnad.

Byggsanktionsavgiften ska betalas senast två månader efter det att detta beslut har vunnit laga kraft.

Viktig information

Om en byggsanktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter inte vidtar rättelse, ska en ny avgift för överträdelsen tas ut enligt 9 kap. 2 § plan- och byggförordningen. Varje sådan ny avgift tas ut med dubbla det belopp som togs ut senast. Bygglovsenheten kommer därför att följa upp ärendet tills dess att rättelse har skett.

Rättelse

Rättelse kan ske genom att tillkommen byggnadsarea (skärmtak över portarna i väster, delar av taksprånget i norr och öster) rivs.

Handlingar som tillhör beslutet

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-12-17

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringsskarta
- Fotografier från räddningstjänsten, dnr MB-2023-395-14
- Beräkning av byggsanktionsavgift, dnr MB-2023-395-16
- Beräkning av tillkommen byggnadsarea (BYA), dnr MB-2023-395-17
- Svar på kommunikering, dnr MB-2023-395-19

Sammanfattning av ärendet

I maj 2023 uppmärksammades bygglovsenheten att ett tak hade monterats på resterna av ett nedbrunnet hus och ett tillsynsärende upprättades för att utreda saken.

Före branden fanns på platsen ett flerbostadshus vars källare innehöll verkstadslokaler med omklädningsrum. I branden sommaren 2022 gick de två övre våningarna med

bostäder helt förlorade. Källarvåningens murade väggar och gjutna bjälklag klarade sig men skador hade uppstått som ledde till att källaren behövde saneras och innerväggar och inredning revs. I samband med detta monterades ett nytt yttertak av plåt över bjälklaget. Eftersom byggnaden ligger i ett område som inte berörs av detaljplan är det nya taket inte bygglovspliktigt enligt 9 kap. 2 § andra stycket plan- och bygglagen (PBL).

Det nya yttertaket sticker dock ut över källarens ytterväggar då det är förlängt 2,5 meter ut över den västra fasaden och har taksprång som är 0,6 meter djupa.

Vid beräkning av byggnadsarea inräknas projektionen av utkragade byggnadsdelar till exempel taksprång och skärmtak som väsentligt påverkar användningen av underliggande mark. Enligt svensk standard (SS 21054:2020) ska projektionen av de 0,6 meter djupa taksprången räknas med i byggnadsarean på de delar av byggnaden där taksprånget är beläget lägre än 3,0 meter ovan marken. Projektionen av skärmtaket ska räknas med i byggnadsarean eftersom det är beläget mellan 3,0 meter och 5,0 meter ovan marken och dess framkant ligger mer än 1,5 meter utanför underliggande fasadliv.

Det nya taket har beräknats öka byggnadsarean med 64,56 m² och är att ses som en tillbyggnad enligt definitionen av tillbyggnad i 1 kap. 4 § PBL.

En tillbyggnad är bygglovspliktigt enligt 9 kap. 2 § 2 p PBL. Undantag från regel saknas eftersom det rör sig om en byggnad för en verksamhet.

En åtgärd som kräver bygglov får inte påbörjas utan startbesked. När det nya yttertaket lades på källarvåningen saknades bygglov för tillbyggnaden och samhällsnämnden ska därmed ta ut en byggsanktionsavgift. Byggsanktionsavgift tas ut med stöd av 11 kap. 51 § PBL.

Historik i ärendet

2023-09-21 återmitterade samhällsnämndens arbetsutskott, § 129/2023, ärendet tills ansökan om bygglov blivit handlagt.

2023-11-23 bordlades ärendet, SAN § 160/2023.

2024-11-15 gavs bygglov för om- och tillbyggnad på delegation, MB-223-660-38

Beskrivning av ärendet

Ärendet

2006 beviljade miljö- och byggnämnden bygglov för ett flerbostadshus med tre lägenheter i tre våningar. I flerbostadshusets källarvåning inreddes förråd, garage och omklädningsrum. I juli 2022 brann flerbostadshuset ner. Senare samma år påbörjades rivningen av den kvarvarande källaren. Vid besiktning i närområdet i maj 2023 uppmärksammades ett nytt plåttak på den tidigare brandplatsen och en misstanke om olovligt byggande väcktes. Samhällsnämnden är som tillsynsmyndighet skyldig att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om påföljd enligt 11 kap. PBL, så snart det finns en anledning att anta att någon inte har följt lagen. Ett tillsynsärende upprättades för att utreda saken. I september 2023 inkom en ansökan om bygglov för den påbörjade om- och tillbyggnaden. Under handläggningen och prövningen av bygglovsansökan har ny kunskap tillförts ärendet som gör att det nu finns skäl att se över tillsynsärendets tidigare bedömning, det vill säga att tillsynsärendet skulle gälla en helt ny byggnad.

Kommunicering

Fastighetsägaren har fått ta del av förvaltningens nya bedömning och förslag på byggsanktionsavgift. Fastighetsägaren bestrider bedömningen att det rör sig om en tillbyggnad och menar att den befintliga byggnaden hade balkonger som bars upp av konsoler och pelare. Det utkragade taksprånget vilar på de beskrivna konstruktionerna. ”Ingen ytterligare mark har nyttjats till någon tillbyggnad enligt bygglovsenhetens påstående.”

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen, PBL, (2010:900) ska byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i plan- och bygglagen med mera

I PBL definieras en tillbyggnad som en ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym, enligt 1 kap. 4 § PBL.

Det krävs bygglov för tillbyggnad vilket framgår av 9 kap. 2 § 2 p. PBL.

Enligt 11 kap. 51 § PBL ska en byggsanktionsavgift tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i 8–10 kap. PBL. Avgiftens storlek framgår av 9 kap. plan- och byggförordningen, PBF (2011:338).

En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Avgiften behöver dock inte tas ut om det är oskäligt med hänsyn till:

1. att den avgiftsskyldige på grund av sjukdom inte har förmått att själv eller genom någon annan fullgöra sin skyldighet,
2. att överträdelsen berott på en omständighet som den avgiftsskyldige inte har kunnat eller bort förutse eller kunnat påverka, eller
3. vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa, enligt 11 kap. 53 § PBL.

Enligt 11 kap. 53 a § PBL får byggsanktionsavgiften i ett enskilt fall sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften får sättas ned till hälften eller en fjärdedel. Vid prövningen enligt första stycket ska det särskilt beaktas om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet eller om överträdelsen är av mindre allvarlig art.

En byggsanktionsavgift ska betalas inom två månader efter att beslutet om att ta ut avgiften har delgetts den avgiftsskyldige enligt 11 kap. 59 § PBL. Det gäller dock inte, om tillsynsmyndigheten i beslutet har bestämt en senare betalningsdag, vilket framgår av 11 kap. 61 §.

Bygglovsenhetens bedömning

Innan branden fanns på platsen ett flerbostadshus vars källare innehåll verkstadslokaler med omklädningsrum. Till bostadslägenheterna hörde balkonger som i öster vilade på stålkonstruktionen som syns på bild 2. Bygglovsritningarna från 2005 antyder att det även fanns balkonger på västra fasaden. I branden 2022 gick de två övre våningarna

med bostäder helt förlorade. Fastighetsägaren har uppgett i en skrivelse daterad 12 juli 2023 att källarens stomme klarade sig vid branden och att endast källarens interiör behövde rivas och saneras. Påståendet bekräftas av räddningstjänstens fotografier från brandplatsen som bygglovsenheten nu har tagit del av. På fotografierna syns brandrester som "fastnat" på bjälklaget mellan källaren och bostadsvåningarna. Fotografierna visar att fastighetsägarens skriftliga uppgift, "Brann ned helt 12/7-22" i sin rivningsanmälan från 2022-08 18 inte var helt korrekt. Hela byggnaden brann inte ner till grunden.

Bild 1.

Bild 2.

Bild 1 och bild 2 är fotografier tagna av räddningstjänsten efter branden sommaren 2022. De är tagna mot öster. På bilderna kan man ana det tidigare "trapphuset" (gula pilar). Röd pil markerar bjälklaget mellan källaren och bostadsvåningarna. Bjälkläget vilar på källarens gråa ytterväggar. Det finns inga tak som går utöver vägglivet eller som bärs upp av stålkonstruktionen som är markerad med blå pil.

Bjälklaget har enligt fastighetsägaren bevarats och försetts med ett nytt yttertak. För att ett byggnadsverk ska ses som en byggnad krävs ett tak. Hur ett tak ska vara utformat anges inte i lagen och bjälklaget som stått emot branden kan därför ses som ett tak. Det innebär att det på platsen fanns en envåningsbyggnad efter branden. Invändigt i källaren har nya innerväggar satts upp, ingen av dem är bärande, och den ursprungliga planlösningen har återställts. Efter reoveringen har källaren samma användning som innan branden.

Ett nytt yttertak av plåt har placerats på bjälklaget. Det nya yttertaket sticker ut över källarens underliggande fasadliv. Fasad- och planritningen som tillhör ansökan om bygglov för om- och tillbyggnad (handling MB-2023-660-3), se bild 3, visar ett 2,5 meter djupt skärmtak vid den västra fasaden och att taksprånget är 0,6 meter runt byggnaden.

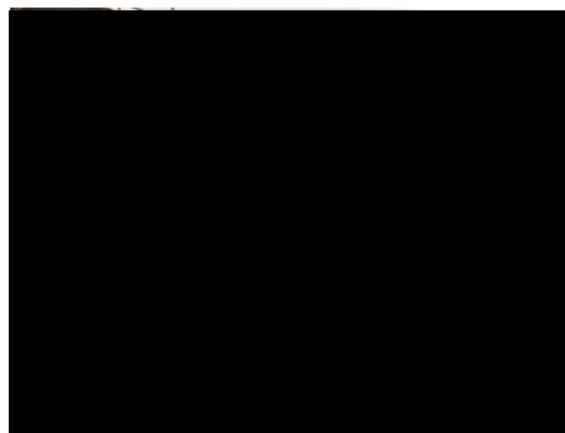
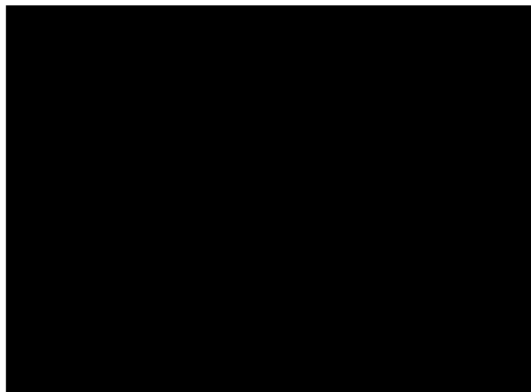
Bild 3. Beräkning av tillbyggnadens storlek har gjorts utifrån fasad- och planritning som tillhör ansökan om bygglov för om- och tillbyggnad av garage på fastigheten [REDACTED]. Röda skrafferade ytor visar utkragade delar av taket som utgör den aktuella tillbyggnaden. Inringat är taksprångets måttangivelse 600 mm.

Vid beräkning av byggnadsarean inräknas projektionen av utkragade byggnadsdelar till exempel taksprång och skärmtak som väsentligt påverkar användningen av underliggande mark, enligt svensk standard (SS 21054:2020). Projektionen av det 0,6 meter djupa taksprånget ska räknas med i byggnadsarean på de delar av byggnaden där taksprånget är beläget lägre än 3,0 meter ovan marken. Projektionen av skärmtaket ska räknas med i byggnadsarean eftersom det är beläget mellan 3,0 meter och 5,0 meter ovan marken och dess framkant ligger mer än 1,5 meter utanför underliggande fasadliv. Det nya taket beräknas öka byggnadsarea med 64,56 m². Den utökade byggnadsarean och är att se som en tillbyggnad enligt definitionen av tillbyggnad i 1 kap. 4 § PBL, ”ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym”.

Fastighetsägaren menar att ingen tillbyggnad har tillkommit eftersom den befintliga byggnaden hade balkonger som bars upp av konsoler fästa på källargrunden samt på pelare. Balkongerna ingick i den ursprungliga byggnadens bygglov och startbesked. De utkragande taksprången vilar på de befintliga konstruktionerna som bar upp balkongerna.

Fotografierna från branden (se bilderna 2 och 3) visar att det efter branden inte fanns något tak som gick utanför byggnadens fasadliv. För att återuppbygga skärmtaket krävdes således bygglov. Fotografierna från tillsynsbesöket sommaren 2023 (se bilderna 4 och 5) visar ett nytt yttertak. Eftersom de övre våningsplanen inte har återuppbyggts är byggnadens byggnadshöjd förändrad. Det har tidigare inte funnits taksprång på samma höjd som idag då byggnaden har gått från tre till en våning. Taksprånget ska därför räknas med i byggnadsarean och bidrar till en volymökning av byggnaden och ska ses som en tillbyggnad.

En tillbyggnad är bygglovspliktigt enligt 9 kap. 2 § 2 p PBL. Undantag från regel saknas eftersom det rör sig om en byggnad för en verksamhet. En åtgärd som kräver bygglov får inte påbörjas utan startbesked. När det nya yttertaket lades på källarvåningen saknades bygglov för tillbyggnaden och samhällsnämnden ska ta ut en byggsanktionsavgift. Byggsanktionsavgiften för tillbyggnaden uppgår till 85 720 kronor.

Fotografier från sommaren 2023 som visar det nya yttertakens utkragade delar. Skärmtaket över portarna i väster och taksprånget som följer byggnadens form. Utmed den södra fasaden har taksprånget ingen betydelse för byggnadsarean eftersom fasaden är högre än 3 meter.

Av 11 kap. 53 a § PBL framgår att en byggsanktionsavgift i det enskilda fallet får sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften får sättas ner till hälften eller en fjärdedel. Vid prövningen ska det särskilt beaktas om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet eller om överträdelsen av andra skäl kan anses vara av mindre allvarlig art. Taket som lades på bjälklaget var inte enbart till för tillbyggnaden utan hade också till syfte att skydda bjälklaget och källaren från fukt och värmeläckage efter branden. Åtgärden var därför inte oaktsam, utan det fanns ett gott skäl för byggherren att montera taket så att källaren inte skulle komma till mer skada. Bygglovsenheten menar därför att det i just detta enskilda fall finns skäl att sätta ner avgiften med hälften, (42 860 kronor). Utrymme att sätta ner avgiften mer bedöms inte finnas med tanke på byggherrens långa arbetserfarenhet inom byggbranschen. Han borde känna till lagen och hade kontakt med bygglovsenheten i samband med startbesked för rivning av de brandskadade byggnadsdelarna och kunde där fått vägledning och råd inför om- och tillbyggnaden av den brandskadade byggnaden.

Upplysningar

- Beslutet går att överklaga, se bifogad överklaganhänvisning.
- Om startbesked inte ges för om- och tillbyggnaden kan byggsanktionsavgiften komma att fördubblas. Byggherren uppmanas därför att lämna in underlag till startbesked enligt upplysningar i lämnat bygglov, ärende MB-2023-660.

Emma Bönnestig
Bygglovshandläggare

Beslut delges med rekommenderat brev:

